

INdumi iNunu jaa Jesu Kilisiti

bo muno aasimbile

Johani

Isyakulongosya

Johani aali jumo mbafundigwa kalongo na babili abaa Jesu. Aasimbile kalata ujũ ukuti abatuule abiiitiki boosa ukuti bammwitike Jesu. Akasimba inongwa syosa isya buumi bwa Jesu, looli ikupanga isya fiika fimo ifi Jesu aabombile, ni manyisyo simo isi aamanyiisye. Isi sikunangisya ukuti Jesu akaali mundu itolo, looli aali jo Kyala.

Kalata ujũ kubwandilo ikusisimikisya ukuti Jesu jo Isyu lya Kyala. Kangi ikuti jo Meesija ujũ abakunguluka abaa Lwitikano ulukuulu baakungulwike, nu kuti ubufwe bwake lyo ikemo ili likusoosya ubutulanongwa bwa pakiisu. Ndutuulo ulwa 13-17 ikujoba isya lugano lwake ku bafundigwa baake nu kubabwala amasyu agaa kubakasya. Kalata amaliikiisye ukupanga isya kulongigwa Jesu nu kukomeleligwa pa kikohekano, na muno aasyukiile ukufuma mbufwe, nu kubabonekela kaa kingi abafundigwa baake.

Isi silimo mwa kalata uju

Jesu Isyu Iya Kyala ili lisanwike ukuja mundu

Jesu ikwanda imbombo jaake ni kiika ni manyisyo isya kub

Jesu ikongelapo imanyisyo ni fiika fingi

Jesu ikwaganila na Bafalisai nu kunangisya ubulagili bwake

Isi Jesu aabombile bo ali mu njila ukubuka ku Jerusalemu

Jesu ikubapa abafundigwa baake imanyisyo, bo ali kifuki u

Jesu ikukoligwa nu kugogigwa pa kikohekano

Jesu ikusyuka mbufwe nu kuboneka ku bafundigwa baake

Isyu aaliisile alinkuja mundu

¹ Kubwandilo bwa syosa aaliko Isyu. Isyu ujo aali pamopeene na Kyala. Kangi Isyu aali jo Kyala. ² Kubwandilo bwa syosa, Isyu ujo aaliko kilingaani pamopeene na Kyala.

³ Kyala aafipelile fyosa ukwendela mmyake. Akaakapelile akandu nakamo kisita kwendela mmyake. ⁴ Umwene jo bwandilo bwa buumi boosa. Po ubuumi ubo bukutwala ulumuli ku bandu boosa. ⁵ Ulumuli ulo lukumulika mu ngiisi, looli ingiisi jitoliigwe ukulutola.

⁶ Kyala aalintamile umundu jumo uju ingamu jaake aali jo Johani.* ⁷ Johani aaliisile ukuja nkeeti gwa kufumusya ulumuli ulo, ukuti abandu boosa balwitike. ⁸ Johani akaali lumuli ulo, looli aaliisile kukufumusya isya lumuli ulo. ⁹ Ulumuli ulo lwali lumuli lwa nalooli, ulu lukubamulikila boosa. Kangi ulumuli ulo lwaliisile pakiisu apa.

¹⁰ Isyu aalipo pakiisu apa. Abandu boosa abaa pakiisu bakaalimmenye, na paapo aali jo uju

* **1:6** 1:6 Johani Uju jo Johani uMoosi.

Kyala aapelile ikiisu kyosa ukwendela mmyake. ¹¹ Aaliisile ku bandu baake, leelo abandu baake bakaalimmwambiliile. ¹² Looli aba baalimmwambiliile nu kummwitika, aabapelile ukujja baana baa Kyala. ¹³ Abeene bo baana baa Kyala, looli somma kunongwa jaa kikolo kyabo, kang'i somma kunongwa jaa kupaaigwa nu nnyambala nu nkiikulu, looli Kyala jo ujja ikubapela ukujja baanaake juujo.

¹⁴ Isyu ujo aaliisile alinkujja mundu, aaliisile kutuugala kumyitu. Uwe twabubwene ubusisya bwake, ubusisya ubwa ujja ali jumojwene ntiga, ukufuma kwa Taata Kyala, kang'i ujja ali ni ipyana nu bwanalooli ku bwingi.

¹⁵ Johani alinkubabwula abandu inongwa isya mundu ujo, alinkujja pabwelu alinkuti, "Ujja jo ujja naababwulaga naatigi, 'Kwisa umundu jumo kunyuma kumyang'u, ujja jo nkulamba ukunginda une, paapo aaliko bo une ngaali ukupaapigwa.' "

¹⁶ Ukukongana nu kusita kwagilwa kwake, Kyala atupeele twesa iipyana, ongiilepo pi ipyana ili lyatalilepo. ¹⁷ Kokuti ijolo Kyala aatupeele indagilo syake ku njila jaa Moose, looli akabalilo aka atupeele iipyana lyake nu bwanalooli bwake ku njila jaa Meesija† Jesu. ¹⁸ Akajako umundu ujja ammbwenemo Kyala. Looli ujo, ujja ali jumojwene ntiga, ujja joope jo Kyala,‡ kang'i ali pamopeene na Taata Kyala, jo

† **1:17** 1:17 Meesija Kokuti Kilisiti. Bala iisya Kilisiti ku isyakulingaania. ‡ **1:18** 1:18 Ujja ali jumojwene ntiga, ujja joope jo Kyala Mwa baakalata bamo basimbile uMwana gwa Kyala jumojwene ntiga.

ujũ atusetuliile Kyala.

Ʋbũkeeti bwa Johani ƲMoosi

(Matai 3:1-12; Maalika 1:1-8; Lũũka 3:1-18)

¹⁹ Iisikũ limo abalongosi baa Bajuuta baabatũmile abapuuti§ na Banyaleebi* Ʋkũfuma mu Jelusalemu, kũkũndaalũũsya Johani, Ʋkũti jo jwani. Ʋmwene aasisimikiisye,²⁰ aabaamwile kisita kũfinda Ʋbwanalooli, aatile, “Ʋne ngaja ne Meesija.”²¹ Balinkũndaalũũsya kangĩ balinkũti, “Po Ʋgwe gwe gwani? Bũle, Ʋgwe gwe nkunguluka Elija?” Johani alinkũbaamula alinkũti, “Mma, ngaja ne Elija.” Abeene balinkũndaalũũsya kangĩ balinkũti, “Bũle, Ʋgwe gwe nkunguluka Ʋjungi, Ʋjũ tukũnguulila Ʋkũfuma kwa Kyala?”† Johani alinkũbaamula alinkũti, “Mma, ngaja jo Ʋne.”²² Balinkũndaalũũsya kangĩ balinkũti, “Po Ʋgwe gwe gwani? Ʋkũti tukababũle aba batutũmile. Ʋgwe kwijoba Ʋkũti gwe gwani?”²³ Johani alinkũbaamula Ʋkũkongana na masyũ aga aajobile Ʋnkunguluka Jeesaja, Ʋkũti, “Ʋne ndi isyũ lya mundũ, likũkoolela ndũngalangala likũti, ‘Mutendekesye Ʋnsebo Ʋgwa kwendamo ƲNtwa!’”‡
²⁴ Po abandũ bala, aba aBafalisai§ baa-batũmile kwa Johani,²⁵ balinkũndaalũũsya

§ **1:19** 1:19 Abapuuti Bala kũ Isyakũlingaania. * **1:19** 1:19 ABanyaleebi baali babombeli baa Kyala aba baabombaga mu tempeli. Bala kalata gwa Imbalilo 3:1-13. † **1:21** 1:21 Bala kalata gwa Ʋkũkũmbuka Ingomeelesyo 18:15-22. ‡ **1:23** 1:23 Bala kalata gwa Jeesaja 40:3. § **1:24** 1:24 ABafalisai Bala kũ Isyakũlingaania.

balinkuti, “Linga ugwe ukaja gwe Meesija, pamo ukaja gwe nkunguluka Elija, pamo ukaja gwe nkunguluka ujungi ugwa Kyala, keeta koosya?”²⁶ Johani alinkubaamula alinkuti, “Une nguboosya na miisi, looli pakati pamyinu alipo ujũ umwe mukampanya.²⁷ Ujo jo ujũ ikwisa kunyuma kumyangũ, kangi jo ujũ ngabagisya nũ kwabũla utukoba utwa filato fyake.”*²⁸ Syosa isyo syabombiigwe nkaaja akaa mu Betanija, kukibafu ikya kubusookelo ikya lwisi Jolitani, kũno Johani oosyaga abandũ.

Jesu jo Kang’oosi kaa Kyala

²⁹ Kilaabo kyake, Johani alinkũmmbona Jesu ikwisa kũmyake. Alinkũbabũla abandũ aba baalipo pala alinkuti, “Keeta, ujo jo Kang’oosi kaa Kyala,† ujũ ikũbusoosyamo ubũtulanongwa bwa bandũ boosa!‡³⁰ Ujũ jo ujũ naababũlaga ukuti, ‘Ikwisa umundũ jũmo kunyuma kumyangũ, ujũ nkũlũmba ukunginda une, paapo aaliko bo une ngaali ukũpaapigwa.’³¹ Na niine ngaalimmeenye ukuti jo jwani, looli naaliisile kukũboosya abandũ na miisi ukuti, nũnsetũle kũ Banyaisilaili.”³² Po Johani alinkũbabũla isi asibwene, alinkuti, “Nũmmbwene Mbepo Mwikemo ukũfuma kũmwanja, bo ikũsuluka pamwanja pamyake nũ mbili bo ugwa ngũnde, asyele pamopeene

* **1:27** 1:27 Ukwabũla utukoba utwa filato fyake Imbombo ijo jaabombigwaga na batũmwa. Bala iisya Uũtũmwa kũ Isyakũlingaania. † **1:29** 1:29 Kang’oosi kaa Kyala Bala iisya Kang’oosi kũ Isyakũlingaania. ‡ **1:29** 1:29 Bala kalata gwa Uũkusooka 12:21-28.

nagwe. ³³ Leelo ngaalimmeenye ukuti jo jwani, looli Kyala ujũ aalindumile kũkoosya aatile, 'Linga gummbwene umundu ujũ Mbepo gwangu ikusuluka pamwanya pamyake, nu kũsyala nagwe, ujo jo ujũ ikũboosyaga abandu na Mbepo Mwikemo.' " ³⁴ Po Johani alinkuti, "Na niine nsibwene, kangi ngũsisimikisya, ukuti ujo Mwana gwa Kyala." §

Jesu ikũbasala abafundigwa baake abaa kwanda

³⁵ Kilaabo kyake, Johani aalipo pala kangi pamopeene na bafundigwa baake babili. ³⁶ Po alinkũmbona Jesu ikwenda kifuki nabo. Alinkũbabũla abafundigwa baake alinkuti, "Keeta, ujo jo Kang'oosi kaa Kyala!" ³⁷ Abafundigwa baa Johani bo bapiliike isyo, balinkũnkonga Jesu. ³⁸ Po Jesu alinkũsanuka, alinkũbabona abafundigwa bala bikũnkonga. Alinkũbalaalũsya alinkuti, "Bũle, mukũlonda ifiki?" Abeene balinkũmmwamula balinkuti, "Gwe Labi (ingamu iji kokuti Mmanyisi), kali, kutũugala kũũgu?" ³⁹ Jesu alinkuti, "Isaga, mukwakupabona." Po balinkũnkonga. Isala jaa 10:00 pamuusi, balinkũfika apa aatũugalaga, balinkũlinda nagwe iisiku lila. ⁴⁰ Ũmfundigwa jũmo mbafundigwa babili aba baapiliike amasyũ gaa Johani, na aba baalinkongile Jesu, ingamu jaake aali jo Andeleja, ugwamyabo gwa Simoni Peeteli. ⁴¹ Nakalinga ujo alinkũbũka kũkũndonda Simoni. Bo ammwagile,

§ 1:34 1:34 ŨMwana gwa Kyala Bala kũ Isyakũlingaania.

alinkummbuula alinkuti, “Tummwagile umpoki, ujũ jo Meesija!” (Ingamu iji kokuti Kilisiti.) ⁴² Po Andeleja alinkuntwala Simoni kwa Jesu. Jesu alinkunkeeta Simoni, alinkummbuula alinkuti, “Ugwe gwe Simoni umwana gwa Johani. Ukwandila lilino, ingamu jaako kujaga gwe Kefa” (pamo Peeteli, kokuti Lwalabwe).

Jesu ikubasala abafundigwa abangi babili

⁴³ Kilaabo kyake, Jesu alinkutumula ukubũuka nkiisu ikya Galilai.* Po alinkummwaga Filipino, alinkummbuula alinkuti, “Filipo, isaga ungongege.” ⁴⁴ Filipo aafumile mu Betisaita, muno Andeleja na Peeteli boope baatũgalaga. ⁴⁵ Po Filipo alinkummwaga Natanaeli, alinkummbuula alinkuti, “Tummbwene umundu ujũ Moose aasimbile inongwa syake mwa Kalata gwa Ndagilo, kangi ujũ boope abakunguluka baasimbile inongwa syake. Ingamu jaake jo Jesu ugwa mu Nasaleti, mwana gwa Joosefu.” ⁴⁶ Looli Natanaeli alinkunndaalusya Filipo alinkuti, “Kandu nki akanunu aka kabagiile ukufuma nkaaja akanandi akaa mu Nasaleti?” Filipo alinkummwamula alinkuti, “Isaga gwikeetele.” ⁴⁷ Jesu bo ammbwene Natanaeli ikwisa kumyake, alinkuti, “Keeta, umundu ujũ Mwisilaili gwa nalooli, ujũ akaja nsyobi.” ⁴⁸ Natanaeli alinkunndaalusya Jesu alinkuti, “Gwe ntwã, gummeenye bulebule?” Jesu alinkummwamula alinkuti, “Na bo Filipo akaali ukwisa kukukolela, une bo ngubwene utũugeele pa

* **1:43** 1:43 Galilai Bala ku Isyakulingaania.

nkujũ.” ⁴⁹ Po Natanaeli alinkwamula alinkuti, “Gwe Mmanyisi, lilino mmeenye ukuti ugwe uli Mwana gwa Kyala! Ugwe uli Malafyale gwa kiisu kya Isilaili!” ⁵⁰ Jesu alinkunndaalusya alinkuti, “Bule, kwitika paapo ngubwulile ukuti ngubwene bo utugeele pa nkujũ? Kusibona isingi ingulumba ukusikinda isi!” ⁵¹ Nalooli nikubabwula, mukwisa kukubona kumwanya kukwiguka, nu kubabona abandumi baa Kyala bikufyuka nu kusuluka pamwanya pamyangu ne Nnyamundu.”†

2

Ukusekelo ulwa bwegi mu Kana

¹ Bo ajobile isyo, pi isiku lya butatu, lwalipo ukusekelo ulwa bwegi mu Kana, nkuisu ikya Galilai. Pa bwegi ubo aalipo joope unna gwa Jesu. ² Jesu na bafundigwa baake boope baalipo pa bwegi ubo, baapaaliigwe. ³ Akabalilo bo kakindilepo, abaheesya baanwile ifinga* jooa. Po unna gwa Jesu alinkummbwula alinkuti, “Gwe mwanangu, abaheesya bamalile ifinga.”† ⁴ Jesu alinkummwamula unna alinkuti, “Jũba, fiki kujoba bo ulo? Akabalilo kaa kubomba imbombo jangu kakaali ukufika.” ⁵ Po unna alinkubabwula ababombi alinkuti, “Syosa isi ikubabwula umwanangu, mubombege.”

† **1:51** 1:51 Nnyamundu Bala ku Isyakulingaania. * **2:3** 2:3 ifinga Bala ku Isyakulingaania. † **2:3** 2:3 Bamalile ifinga Nkabalilo kala syali sya soni fiijo ku mwega nkiikulu na ujũ ikwegigwa, ukumalika ifinga pa ukusekelo ulwa bwegi.

⁶ Pabujo bula, syalipo ingumbe ntandatu isya mabwe. ABajuuta baabiikangamo amiisi agaa kubombela ulwiho lwabo, ulwa kwijeelasya. Ingumbe jimo jiiisulaga amalebe mahaano pamo ntandatu. ⁷ Po Jesu alinkubabwula ababombi bala alinkuti, "Namwisusye amiisi mu ngumbe isyo." Po balinkunega amiisi nu kwisusya mu ngumbe sila. ⁸ Po Jesu alinkubabwula alinkuti, "Namunega amiisi gamo, mukampepo unkulumba gwa lusekelo." Po balinkunega amiisi nu kwakumpapo unkulumba jula. ⁹ Unkulumba alinkunwa amiisi gala, aga Jesu aaganwisye ukaja finga. Umwene akaameenye kuno jifumile, looli ababombi aba baanegile amiisi baameenye kuno jifumile. Po alinkunkolela umwega nkiikulu. ¹⁰ Bo iisile, unkulumba jula alinkuti, "Umundu gwesa kubwandilo ikujaba ifinga inunu, looli abandubanwile nu kwikuta, po ikwisa ni finga iji jikaja nunu. Looli ugwe utwele ifinga inunu kummaliikisyo!"

¹¹ Jesu aabombile ikiika iki nkaaja akaa mu Kana mu Galilai. Ikiika ikyo kyali kya kwanda ukubomba, ukunangisya ubusisya bwake kubandu. Kunongwa ijo abafundigwa baake balinkummwitika. ¹² Ulusekelo lwa bwegi bo lumaliike, Jesu alinkusuluka mu Kapelinaumu pamopeene nu nna, abanuguna na bafundigwa baake. Balinkutuwugala uko amasiku manandi.

*Jesu ikubakaga abuwulisi ndupaso lwa tempeli
(Matai 21:12-13; Maalika 11:15-17; Luka
19:45-46)*

13 Akabalilo akaa kyaka kya Bajuuta, iki bikuti Pasa, bo kili kifuki, Jesu alinkufyuka ukubuka mu Jerusalemu. 14 Po alinkwingila ndupaso lwa tempeli. † Umo alinkubaaga aba buusiyaga ing'ombe, ing'oosi ni ngunde, na aba buusaniaga indalama. § 15 Jesu bo asibwene isyo, alinkupota utugoje ukaja kingoti, alinkubakaga boosa aba buusiyaga ndupaso lwa tempeli, pamopeene ni ng'ombe ni ng'oosi. Alinkusipetusya imeesa sya buusania ndalama nu koono indalama syabo. 16 Po Jesu alinkubabuula aba buusiyaga ingunde alinkuti, "Namusisoosyepo ingunde apa. Mulingajibiikaga inyumba jaa Taata ukaja sokoni." 17 Abafundigwa baake bo bapiliike isyo, balinkukumbuka amasyu aga gasimbiigwe mwa Kalata uMwikemo ukuti, "Ulugano lwangu ku nyumba jaako, lukwaka nkati mmyangu bo ulwa mooto."*

18 Po abalongosi baa Bajuuta bo basibwene isi Jesu abombile, balinkunndaalusya balinkuti, "Kubomba ikimanyilo kiliku, ukunangisya ukuti uli nu bulagili ubwa kubomba isi?" 19 Jesu alinkubabuula alinkuti, "Namoomole itempeli iji, une ngujijenga ku masiku matatu." 20 Po abeene balinkummwamula balinkuti, "Ittempeli iji jaajengiigwe ku fyinja 46. Po ugwe ubagiile buleebule ukujijenga ku masiku matatu?" 21 Looli Jesu akaajobaga isya

† 2:14 2:14 Ittempeli Bala ku Isyakulingaania. § 2:14 2:14 Aba buusaniaga indalama Syaliko indalama isya kubombela mwene mu tempeli. Kanongwa ijo aBajuuta buusaniaga indalama syabo ukuti bakabe isya kubombela mu tempeli. * 2:17 2:17 Bala kalata gwa Isabuli 69:9.

tempeli, aajobaga isya mbili gwake umwene, ugu gwajaga pakubomoligwa. ²² Po Jesu bo asyukile ukufuma mbufwe, abafundigwa baake balinkukumbuka amasyu aga aajobile. Ku njila ijo, balinkwitika amasyu aga gasimbiigwe mwa Kalata uMwikemo, na masyu aga Jesu aajobile.

Jesu asimeenye isi silimo mu ndumbula sya bandu

²³ Jesu bo ali pa kyaka kya Pasa mu Jelusalemu, abandu bingi balinkwanda ukummwitika, paapo baafibwene ifiika ifi aabombaga. ²⁴ Looli Jesu akaabiitiike, paapo aasyageenie isi silimo mu ndumbula syabo. ²⁵ Kangi akaalondaga umundu gwesa jula, ukumbwula isi abandu bikwinogona, paapo aasimeenye syosa isi silimo mu ndumbula sya bandu boosa.

3

Jesu ikujobesania na Nikotemu

¹ Aaliko undongosi jumo ugwa Bajuuta, ugwa nkibugutila kya Bafalisai, ingamu jaake aali jo Nikotemu. ² Hliisiku limo pakilo, alinkubwuka kwa Jesu alinkumbwula alinkuti, "Gwe Mmanyisi, tumeenye ukuti ugwе uli mmanyisi uju atumiigwe na Kyala, paapo akajako umundu uju abagiile ukubomba ifiika ifi kubomba, linga Kyala akaja pamopeene nagwe." ³ Jesu alinkummwamula alinkuti, "Nalooli nikubwula, akajako umundu uju abagiile ukwingila mBunyafyale bwa Kyala,*

* **3:3** 3:3 UBunyafyale bwa Kyala Bala ku Isyakulingaania.

linga akapaapigwa ulwa bubili.”⁴ Nikotemu alinkunndaalusya Jesu alinkuti, “Bule, ukangale abagiile buleebule ukupaapigwa ulwa bubili?† Bule, abagiile ukwingila kangi ndwanda lwa nna ukuti apaapigwe?”⁵ Jesu alinkummwamula alinkuti, “Nalooli nikukubwala, akajako umundu ujw abagiile ukwingila mBunyafyale bwa Kyala, linga akapaapigwa ku miisi na kwa Mbepo gwa Kyala.”⁶ Abapaapi bikubapaapa abaanaabo nu mbili, looli Mbepo gwa Kyala jo ujw ikubapaapa abandu ukuti bajege nu bwami bwa bwila na bwila.”⁷ Ulingaswigaga isi ngubwulile ukuti, ‘Fikuti apaapigwe ulwa bubili.’⁸ Umbelo gukukula ukulabila kuno gwiganile. Ubagiile ukupilika ukukula kwake, looli utikumanya kuno gukufuma na kuno gukulabila. Isi bo sili na ku mundu gwesa ujw apaapiigwe na Mbepo gwa Kyala.”

⁹ Nikotemu alinkunndaalusya Jesu alinkuti, “Bule, umundu abagiile buleebule ukupaapigwa na Mbepo gwa Kyala?”¹⁰ Jesu alinkummwamula alinkuti, “Ugwe uri manyisi umwimikigwa ugwa bandu abaa nkiisu ikya Isilaili. Bule, ukasimanya syosa isi?”¹¹ Nalooli nikukubwala, uswe tusimeenye isi tukusijoba, kangi tusibwene isi tukusilingaania. Looli umwe mutikwitika isyo.”¹² Mbabwulile isi sikubombigwa pakiisu apa, looli umwe mutikwitika. Po mubagiile buleebule ukunyitika, linga ngubabwala isi sikubombigwa kamwanya?”¹³ Akajako

† 3:4 3:4 Ukupaapigwa ulwa bubili ko kuja mwana gwa Kyala.

umundu najumo ujũ abũukileko kumwanya. Looli ne Nnyamundu jo une naaliisile ukufuma kumwanya.

14 “Moose aatendekiisye ikifwani kya njoka jaa kibungu‡ nu kukifyusya pa kipiki, ukuti abapoke aBanyaisilaili bo bali ndungalangala. Bũbũbo ne Nnyamundu ngwisa kufyusigwa, 15 ukuti mbape ubũumi bwa bwila na bwila abandu aba bikũnyiitika.”

16 Kyala abaganile fiijo abandu boosa abaa pakiisu apa. Jo nongwa iji aalintũmile uMwanaake jũmojwene ntiga, ukwisa pakiisu apa, ukuti umundu gwesa ujũ ikũmmwitika alingasobaga, looli akabe ubũumi bwa bwila na bwila. 17 Kyala akaalintũmile uMwanaake pakiisu kukubalanga abandu, looli kukubapoka.

18 Kyala atikũndonga umundu ujũ ikũmmwitika uMwanaake, looli umundu ujũ atikũmmwitika alongiigwe, paapo akammwitika uMwanaake jũmojwene ntiga. 19 Ubũlongi bo ubũ, ulũmuli lwisile pakiisu apa, looli abandu bingi biiganile ukũja mu ngiisi ukũkindapo ukũja ndũmuli, paapo imbombo syabo mbiibi.

20 Abandu boosa aba bikũbomba isi sikaja nunu, balũbengile ulũmuli ulo. Kangi bomma ukũbũuka ndũmuli, ukuti imbiibi syabo silingiisa kuboneka pabwelu. 21 Looli abandu boosa aba bikũlonda fiijo isya bwanalooli bikũbũuka ndũmuli ulo, ukuti imbombo syabo

‡ 3:14 3:14 Injoka jaa kibungu Moose aabombile bo ulo ukuti abapoke aBanyaisilaili ukufuma mu mbiibi syabo. Bala kalata gwa Imbalilo 21:8-9.

sije pabwelu, simanyigwege ukuti jo Kyala ujũ ikabapa amaka agaa kusibomba.

Johani uMoosi ikujoba inongwa isya Jesu

²² Akabalilo bo kakindilepo panandi, Jesu na bafundigwa baake balinkubũuka nkiisu ikya Jutai. Balinkutũgala mula kukabalilo kamo, paapo oosyaga abandũ. ²³ Nkabalilo kalakala, joope Johani oosyaga abandũ mu Ainoni, kifuki na nkaaja akaa mu Salimu, paapo gaaliko amiisi mingi. Abandũ bingi balinkubũuka kumyake ukuti aboosye. ²⁴ Johani aabombaga imbombo ijo, bo Heloti akaali ukunkola nu kummũika mu nnyololo.

²⁵ Iiisiku limo abafundigwa bamo abaa Johani, balinkwanda ukukaanikana nu Njuuta jũmo, isya lwiho ulwa kwijeelusya bo kũja pakwipuuta. ²⁶ Po balinkubũuka kwa Johani, balinkummbũula balinkuti, “Gwe Mmanyisi, umundũ ujũ gwali nagwe kwi isiilya ilingi ilya lwisi Jolitani, ujũ gwatubũulile inongwa syake, joope ikoosya abandũ. Kangi bingi bikubũuka kumyake ukukindapo kumyako.”

²⁷ Johani alinkubaamula alinkuti, “Umundũ akabagila ukukaaga akandũ nakamo, linga Kyala akampa. ²⁸ Umwe muli bakeeti bangũ, kulĩ isi ngusijoba ukuti, ‘Une ngaja ne Meesija, looli Kyala aalindũmile une ukuti ndalepo nkyeni mmyake.’ ²⁹ Undindwana ujũ ikwegigwa ikulondigwa ukubũuka ku nnyambala ujũ ikummwega. Une ndi bo ulwa mmanyaani ugwa mwega nkiikulu, niimile kumbali kumyake ujũ ikwega, ngusekela bo ngupũlika iisya lyake.

Nalooli jo mbombo iji jiihobwisye fiijo. ³⁰ Fikuti Jesu ajege nkulumba ukukindapo, looli une njege nnandi ukukindapo.”

Inongwa isya ujũ ikufuma kumwanya

³¹ Umwana gwa Kyala ujũ afumile kumwanya, ali nũ bulagili ukubakinda abandũ boosa. Gwesa ujũ atikufuma kumwanya, ikujoba syene inongwa isya pakiisu apa. Kokuti ujũ afumile kumwanya, ali nũ bulagili ukubakinda abandũ boosa. ³² Jesu ikulingaania isi asibwene nũ kusipilika ukufuma kwa Kyala, looli abandũ banandi itolo aba bikwitika ukuti isi ikujoba sya nalooli. ³³ Umundũ gwesa ujũ ikwitika amasyũ gaa Jesu, ikunangisya ukuti isi Kyala ikujoba sya nalooli, ³⁴ namanga Kyala aalintumile Jesu ukujoba amasyũ gaa Kyala. Kyala aalimpeele Mbepo Mwikemo kisita kipimo. ³⁵ Taata Kyala annganile umwanaake, kangĩ ampeele amaka agaa kulagila utundũ toosa. ³⁶ Umundũ gwesa ujũ ikummwitika umwanaake Kyala, ali nũ buumi bwa bwila na bwila. Looli umundũ gwesa ujũ ikunkaana, akaja nũ buumi bwa bwila na bwila, paapo ingalalisi sya Kyala sikwendelelaga ukũja pamyake bwila.

4

Jesu ikujoba nũ nkiikulu umNsamalija

¹ Po abafalisai balinkupilika inongwa sya Jesu ukuti ikoosya nũ kukaba abafundigwa bingi ukunkinda Johani. ² Isya bwanalooli, Jesu akoosyaga, looli abafundigwa baake bo aba boosyaga. ³ Jesu bo asyageenie ukuti

inongwa isyo sibalaniile, alinkusookamo nkiisu ikya Jutai pamopeene na bafundigwa baake, alinkubuka nkiisu ikya Galilai. ⁴ Bo bikubuka mu Galilai, baalondigwaga ukwendela nkiisu ikya mu Samalija.

⁵ Po balinkufika mu Samalija, nkaaja kamo aka baatigi mo mu Sikali. Akaaja ako kaali kifuki nu ngunda ugu Jaakobo aalimpeele ikilingo umwanaake, Joosefu.* ⁶ Apo kyalipo ikiina kimo ikya miisi iki baakitigi kiina kya Jaakobo. Iisuba bo lili pantu, Jesu alinkutugala kumbali ku kiina ikyo ukuti atusye, kunongwa jaa bukatale ubwa kwenda injila indali.

⁷⁻⁸ Po abafundigwa baake balinkubuka nkaaja kukula ifindu, Jesu alinkusyala mwene pa kiina. Po unkiikulu jumo uNsamalija alinkwisa kukunega miisi nkiina kila. Bo Jesu ammbwene, alinkummbula alinkuti, “Gwe nkiikulu ugwewe, ngusuma miisi gamo agaa kunwa.” ⁹ Po unkiikulu jula alinkummwamula Jesu alinkuti, “Ugwewe uhi Njuuta, une ndi Nsamalija. Sya kiswigo ukusuma miisi kumyang’u.” Aajobile bo uho paapo abajuuta baakaanaga ukulya pamopeene na Basamalija. ¹⁰ Jesu alinkummwamula alinkuti, “Linga gwameenye ifi Kyala ikulonda ukukupa nu kuti jo jwani ujju ikukusuma miisi gamo agaa kunwa, gwabagiile ukusuma une, niine naabagiile ukukupa miisi aga gikubapa abandu ubumi bwa bwila na bwila.” ¹¹ Unkiikulu jula alinkummwamula Jesu alinkuti, “Gwe taata,

* **4:5** 4:5 Bala kalata gwa Ubwandilo 33:19; 48:22.

ugwe ukaja na lugoje pamo ikya kunegela amiisi, kang'i ikiina iki kisolofu fiijo, po kugaaga kuugu amiisi ago, aga gikubapa aband'u ubuumi? ¹² Umwisukulu gwit'u Jaakobo juju aatupeele ikiina iki ikya miisi, aga aanwaga na baanaake, pamopeene ni finyamaana fyake ifya kutiima. Bule, kwibona ugwe u'li nkulumba fiijo ukunkinda umwene?"

¹³ Po Jesu alinkummwamula alinkuti, "Umundu gwesa uju ikunwa amiisi aga gikufuma nkiina iki, ikuumilwa kang'i. ¹⁴ Looli umundu uju ikunwa amiisi aga une ngumpa, atikumilwaga bwila na bwila. Amiisi aga ngumpaga une gikujaga bo ulwa nyibuko jaa miisi nkati mmyake, iji jitikuma siku, jikumpaga ubuumi bwa bwila na bwila." ¹⁵ Po unkiikulu jula alinkusuma Jesu alinkuti, "Gwe taata, ngukusuma gumbepo amiisi aga ugajobile, ukuti ndingumilwangamo, kang'i ndeke ukwisa kukunega amiisi nkiina iki!"

¹⁶ Jesu alinkummwamula alinkuti, "Buka ukankooolele undumego, gwise nagwe apa." ¹⁷ Alinkwamula alinkuti, "Une ngeegigwa." Jesu alinkummwamula alinkuti, "Ujobile isya nalooli ukuti ukeegigwa! ¹⁸ Namanga gweggiigwemo na banyambala bahaano mpaka ulu, joope unnyambala uju kutugala nagwe akabalilo aka, akaja ndumego. Ujobile isya nalooli." ¹⁹ Unkiikulu jula alinkwamula alinkuti, "Gwe taata, lilino nsyageenie ukuti ugwe u'li nkunguluka. ²⁰ Abiisukulu biitu bammwipuutaga Kyala

nkyamba iki ikya Gelisimu,† looli umwe mwe Bajuuta mukati tabuukege kakummwipuuta Kyala mu Jelusalemu. Bale, ubwanalooli bo balikwa?”

²¹ Jesu alinkummwamula alinkuti, “Gwe nkiikulu ugwe, itikaga isi ngujoba sya nalooli. Akabalilo aakikwisa aka aamutikumwipuutaga Taata Kyala nkyamba

iki pamo mu tempeli ijaa mu Jelusalemu.

²² Umwe mwe Basamalija mukummwipuuta Kyala uju mukampanya, looli uswe twe Bajuuta tukummwipuuta Kyala uju tummeenye.

Paapo aikubapoka abandwa ukwendela ku Bajuuta.

²³ Akabalilo kikwisa, kangi kafikile, aka abandwa aba bikulonda ukummwipuuta Kyala ku bwanalooli, aabikumwipuutaga Taata bo muno Mbepo gwake abanangiisye,

ukummwipuuta umwene muno ajiliile nalooli. Taata Kyala ikubalonda abandwa

aba bikummwipuuta ku njila ijo. ²⁴ Kyala jo Mbepo. Abandwa aba bikummwipuuta,

bikulondigwa ukuti bammwipuutege bo muno Mbepo gwake abanangiisye, ukummwipuuta

umwene muno ajiliile nalooli.” ²⁵ Unkiikulu jula alinkummwamula alinkuti, “Mmeenye

ukuti Meesija ikwisa, uju bikuti Kilisiti. Kangi mmeenye ukuti bo iisile ikwisa kutulingaania

syosa.” ²⁶ Po Jesu alinkummwamula alinkuti, “Une, ne ngujoba na nungwe, jo uju ugwe kunjoba.”

† **4:20** 4:20 Nkyamba iki ikya Gelisimu ABasamalija biitikaga ukuti bikulondigwa ukummwipuuta Kyala nkyamba iki. Kanongwa ijo baajengile itempeli jaabo uko. Bala kalata gwa Ukukumbuka Ingomeesyo 11:29.

27 Akabalilo ako abafundigwa baake balinkwisa, balinkuswiga fiijo bo Jesu ikujoba nu nkiikulu.‡ Looli najumo umfundigwa ujū aalinndaalusisiye Jesu ukuti, “Kulonda ifiki kumyake?” pamo ukuti, “Fiki kujoba nagwe?”

28 Unkiikulu jula alinkujileka indeko jaake ijaa miisi palapala, alinkubuka nkaaja. Bo afikile alinkubabwila abandū alinkuti, 29 “Tubwike mukankeete umundū ujū aambwilele syosa isi mbobilemo. Bule, umundū ujo abagiile ukūja jo Meesija ujū tukuswubila ukuti ikwisa?” 30 Po bo abandū bapiliike isyo, balinkusookamo nkaaja kala, nu kwanda ukubwika kuno Jesu aaliko.

31 Bo abandū bala bakaali ukufika, abafundigwa baake balinkuswuma balinkuti, “Gwe Mmanyisi, isaga pakulya ifindū.” 32 Looli umwene alinkubaamula alinkuti, “Une ndi ni findū ifya luko ulungi ifi umwe mukafi-manyi.” 33 Po abafundigwa baake balinkwanda ukulaalusania balinkuti, “Bule, alipo umundū ujū iisile kukumpapo ifindū bo tukajapo?” 34 Jesu alinkubaamula alinkuti, “Ifindū fyangu une ko kubomba isya bwigane bwa Taata ujū aalindumile, kukumaliisya imbombo jaake. 35 Umwe mukuti, ‘Gisyele imyesi mina itolo ukufika untondolo.’ Looli sikaja bo ulo! Namukeete imigunda muno gijiliile. Ifya kutondola fikomile ukuti fitondoligwe. 36 Kangi untondoli akabile umfwalo gwake. Ali pakubungaa

‡ 4:27 4:27 Balinkuswiga fiijo bo Jesu ikujoba nu nkiikulu Abamanyisi baa Bajuuta bakaajobaga na bakiikulu bo bali beene, fiijo ukujoba na bakiikulu abaheesya.

mu ndamba syake ifi atondwile, kokuti ubuumi bwa bwila na bwila. Po umbyali nu ntondoli boosa bikusekelaga pamopeene. § 37 Bwipo ubujobi ubu bukuti, 'Umundu jumo ikubyalala imbeju, ujungi ikutondola.' Ubujobi ubo bwa nalooli. 38 Naabatamile umwe kukutondola ifi mukaabyele. Abandu abangi baabombibile imbombo joosa ingafu, umwe mukukaba kunongwa jaa mbombo jaabo."

ABasamalija bikummwitika Jesu

39 ABasamalija bingi abaa nkaaja kala akaa mu Sikali, balinkummwitika Jesu, paapo baapiliike isi unkiikulu jula aajobile ukuti, "Umundu ujo aambuulile syosa isi mbombilemo."

40 Po aBasamalija bala balinkufika apa Jesu aalipo, balinkunsuuma fiijo ukuti atugalepo pamopeene nabo. Po alinkutugala nkaaja ako amasiku mabili. 41 Nkabalilo ako, abandu bingi fiijo balinkummwitika Jesu kunongwa jaa isi aajobaga. 42 Balinkumbwula unkiikulu jula balinkuti, "Mpaka ulu tumwitiike umundu uju kunongwa jaa syene isi utubwulile ugwewe. Looli ulu tubagiile ukummwitika fiijo, paapo tupiliike jujuswe isi ikujoba. Kangi tusyageenie ukuti nalooli umundu uju jo Mpoki gwa kiisu."

Jesu ikumbwulwusya umwana gwa ndongosi

(Matai 8:5-13; Luka 7:1-10)

§ 4:36 4:36 Umbyali nu ntondoli boosa bikusekelaga pamopeene Johani uMoosi aabyele imbeju, akabalilo aka Jesu ali pakutondola. Untondolo bo bafundigwa bingi abalinkummwitika.

⁴³ Amasikũ mabili bo gakindile, Jesu alinkũsookamo nkaaja akaa mu Sikali, alinkũbũuka mu Galilai. ⁴⁴ Jesu aajobile kũ bafundigwa baake ukuti, ukunguluka atikwimikigwa na bandũ abaa kũmyabo. ⁴⁵ Abandũ abaa mu Galilai balinkũmmwambilila kanunu, paapo boope baabũukile kũ kyaka kya Pasa mu Jelusalemu, koope baasibwene syosa isi Jesu aabombile.

⁴⁶ Po Jesu alinkũbũuka kangĩ nkaaja akaa mu Kana aka kali mu Galilai. Nkaaja ako mo muno aasanwisye amiisi ukũja finga. Aalimo undongosi jũmo ugwa silikali mu Kapelinaũmu ujũ umwanaake undũmyana aali mbine. ⁴⁷ Undongosi ujũ aapiliike ukuti Jesu iisile kangĩ mu Galilai, ukufuma nkiisũ ikya Jutai. Alinkũbũuka kwa Jesu nũ kũnsũũma fiijo ukuti abũuke mu Kapelinaũmu, kukũmbũmbũũsya umwanaake, ujũ aali kifuki ukufwa. ⁴⁸ Jesu alinkũmmwamula undongosi jũla alinkũti, “Mwe bandũ umwe, bũle, mukabagila ukũũnyitika kisita kũfibona ifika ifikũũmba?” ⁴⁹ Undongosi alinkũmmwamula alinkũti, “Gwe Ntwa, ngũkũsũũma, tubũuke ukũmbũmbũũsye umwanangũ bo akaali ukufwa.” ⁵⁰ Looli Jesu alinkũmmwamula alinkũti, “Bũũkaga kũmyĩnu, umwanaako abũmbũũwike.” Undongosi jũla alinkũwitika amasyũ gaa Jesu, po alinkũbũuka kũmyake.

⁵¹ Undongosi jũla bo ikwenda mu njila, alinkũwaganila na babombeli baake. Balinkũmbũũla balinkũti, “Umwanaako

abumbulwike, nkafu itolo.”⁵² Po alinkubalaalusya alinkuti, “Abumbulwike ukwandila ndili?” Abeene balinkummwamula balinkuti, “Abumbulwike ukwandila mmajolo pamuusi, isala jaa 7:00.”⁵³ Po ugwise ugwa ndumyana jula alinkusyagania ukuti abumbulwike ukwandila akabalilo kalakala aka Jesu aatile, “Umwanaako abumbulwike.” Po undongosi jula pamopeene na baa nnyumba jaake balinkummwitika Jesu.⁵⁴ Ulu lwali lwa bubili Jesu ukufuma mu Jutai ukubomba ikiika mu Galilai.

5

Jesu ikumbumbulusya uju ikukwema

¹ Bo sikindile isyo, Jesu alinkubuka nkaaja akaa mu Jelusalemu, kukusekela ikyaka kimo ikya Bajuuta. ² Nkaaja ako, kyalipo ikipata ikinywamu iki ingamu jaake baatigi, Kipata kya Ng’oosi.* Kifuki ni kipata ikyo, kyalipo ikisiba iki ingamu jaake mu njobelo jaabo baatigi Betisaita. Gaalipo amabalaasa mahaano aga gaali ni mbanda. Amabalaasa ago gaasyunguutiile ikisiba ikyo. ³ Pa kipepo ikya mabalaasa ago, baalambalalaga ababine bingi, bo abafwa maaso, aba bikukwema, na aba balalile. [Baaguulilaga amiisi ukusukaanika, ⁴ paapo

* **5:2** 5:2 Kipata kya Ng’oosi Akaaja kaa Jelusalemu baajengile iilinga ilya mabwe, lyasyunguutiile akaaja koosa. Iilinga ilyo lyali ni fipata fingi. Kukuti kipata kyali ni ngamu jaake. Ikipata kimo baakipeele ingamu ijaa, “Kipata kya Ng’oosi,” paapo ikipata ikyo kyali kifuki ni sokoni, iji buulisyangapo ing’oosi ni finyamaana ifingi. Bala kalata gwa Nehemija 3:1; 12:39.

ugwandumi gwa Kyala iisaga akabalilo kamo kukugasukaania amiisi nkisiba kila. Umbine ugwa kwanda ukwingila aabumbulukaga ububine bwake ubu aali nabo.]† 5 Pa kisiba kila aalipo unnyambala jumo ujū aali mbine ifyinja 38. 6 Po Jesu alinkummbona alambaleele pala. Bo ameenye ukuti abinile akabalilo akatali, alinkunndaalusya alinkuti, “Bule, ugwe kulonda ukubumbuluka?” 7 Po umbine jula alinkummwamula Jesu alinkuti, “Gwe taata, akajapo umundu ugwa kuumbiika nkisiba bo amiisi gikusukaanika. Paapo bo ngulonda ukwingila nkisiba ikyo, umundu ujungi ikutalapo nkyeni mmyangu.” 8 Po Jesu alinkummbuula umbine jula alinkuti, “Sumuka, pimba ubulili bwako, buukaga.” 9 Nakalinga, umundu jula alinkubumbuluka ububine bwake, alinkupimba ubulili bwake alinkwanda ukusyanguutila syanguutila palapala.

Jesu aalimbumbulwisye umundu ujo pi isiku ilya pa Sabati.‡ 10 Po abalongosi baa Bajuuta balinkummbuula umundu jula, ujū Jesu aalimbumbulwisye balinkuti, “Umwisyugu isiku lya Sabati, indagilo sitikukwitikisya ukupimba ubulili bwako.” 11 Looli umundu jula alinkubaamula alinkuti, “Umundu ujū aambumbulwisye jo ujū aambuulile ukuti mbimbe ubulili bwangu mbuukege.” 12 Po abalongosi bala balinkunndaalusya balinkuti, “Bule, jo jwani ujū akubuulile ukubomba bo

† 5:4 5:3-4 Baakalata bamo abaa ijolo bakaja na masyu aga.

‡ 5:9 5:9 †Sabati Bala ku †syakulingaania.

ulu?” ¹³ Looli umundu jula akaalimmeenye uju aalimbumbulwisye, paapo Jesu aasookilepo pa kilundilo kya bandu, aba baalipo pala.

¹⁴ Iiisiku lilalila bo kakindilepo akabalilo kanandi, Jesu alinkwammwaga umundu jula ndupaso lwa tempeli, alinkansoka alinkuti, “Pilikisya, lilino ubumbulwike. Ulingatulaga kangi inongwa, paapo linga kwendelela ukutula inongwa, aakutaamigwa fiijo ukukinda akabalilo aka gwataamigwaga kubwandilo.”

¹⁵ Nakalinga, umundu jula alinkundeka Jesu, alinkugomokelako kangi kukubabuula abalongosi baa Bajuuta, ukuti jo Jesu uju ammbumbulwisye.

¹⁶ Po abalongosi baa Bajuuta balinkwanda ukuntaamyia Jesu, paapo aababumbulwisya abandu pi isiku ilya pa Sabati.

Abandu bikukaba ubuumi ukwendela ku Mwana gwa Kyala

¹⁷ Looli Jesu alinkubabuula alinkuti, “Taata ikubomba imbombo amasiku goosa kisita kuleka. Po na niine ngubomba imbombo kisita kuleka.”

¹⁸ Kunongwa ijo, abalongosi baa Bajuuta balinkwanda ukulonda injila ijaa kunngoga Jesu. Baabombile bo ulo paapo jikaali jeene inongwa ijaa kukilania iSabati, looli paapo aajobaga ukuti Kyala jo Gwise. Ku njila ijo iibiikaga ukuti ali bo muno ajiliile Kyala.

¹⁹ Jesu alinkubabuula abalongosi bala alinkuti, “Nalooli nikubabuula, une ne Mwanaake, ngabagila ukubomba syosyosa ku maka gangu. Une ngusibomba syene isi ngummbona

Taata ikusibomba, kangi syosa isi Taata ikusibomba, syo isi na niine ne Mwanaake ngusibomba. ²⁰ Taata aanganile une, jo nongwa iji ikunangisya imbombo syosa isi ikusibomba, kangi aikunangisya muno angubombelaga ifika ifikulumba ukukinda ifyo, po mukuswigaga fiijo. ²¹ Bo ulu Taata ikubasyasya abafwe nu kubapa ubumi bwa bwila na bwila, bo lululo na niine mbagiile ukubapa ubumi abandu aba niiganile ukubapa. ²² Taata atikundonga umundu gwesa jula, looli ambeele une ubulagili ubwa kubalanga abandu boosa. ²³ Ku njila ijo, abandu boosa aabikunyimikaga bo ulu bikummwimika Taata. Umundu gwesa ujw atikunyimika une ne Mwanaake, po atikummwimika Taata ujw andumile.

²⁴ “Nalooli nikubabuula, abandu boosa aba bikugapilika amasyu gangu nu kummwitika Kyala ujw andumile, bali nu bumi bwa bwila na bwila. Aabatikulongigwa ku butulanongwa bwabo, looli balobwike ukufuma mbufwe nu kwingila mbumi bwa bwila na bwila. ²⁵ Nalooli nikubabuula, akabalilo kikwisa, kangi kafikile, aka abafwe aabikupilika isi ne Mwana gwa Kyala ngujoba. Po aba bikupilikaga, bikujaga nu bumi bwa bwila na bwila. ²⁶ Bo ulu Taata ali na maka agaa kumpapo umundu ubumi bwa bwila na bwila, na niine ne Mwanaake ambeele amaka aga kubapapo abandu ubumi bwa bwila na bwila. ²⁷ Kangi ambeele amaka agaa kubalanga abandu, paapo une ne Nnyamundu. ²⁸ Mulingaswigaga! Aakikwisa aka-

balilo aka abafwe boosa bikwisa kumbilikaga bo ngubakoolela, ²⁹ bikwisa kusooka mmapamba gaabo, bikwisa kususigwa na Kyala. Aba baabombaga inunu, bikwisa kapeeligwa ubuumi bwa bwila na bwila, looli aba baabombaga imbiibi, bikwisa kulongigwa.”

Aba bikunnjoba Jesu ukuja jo gwa bwanalooli

³⁰ Jesu alinkwendelela ukujoba alinkuti, “Kakajako akandu nakamo aka mbagiile ukukabomba ku bulagili bwangu. Ngubalonga abandu ukukongana na muno Taata ikuumbulila. Kunongwa ijo ubulongi bwangu bwa nalooli, paapo ndikubomba isi niiganile une, looli ngubomba isya bwigane bwa Kyala, uju andumile. ³¹ Linga ngubabuula umwe inongwa syangu jujuune, mukabagila ukwitika isi ngujoba ukuti sya nalooli. ³² Leelo Taata joope ikusijoba inongwa syangu kumyinu, na niine mmeenye ukuti syosa isi ikunnjoba sya nalooli. ³³ Umwe mwabatumile abandumi kwa Johani uMoosi, joope aalinjobile isya nalooli kumyinu. ³⁴ Une ndikusubila isi abandu bikunnjoba, looli ngubabuula syosa isyo ukuti mupokigwe.

³⁵ “Johani uMoosi abunangiisye ubwanalooli kumyinu, bo ulwa nyaale muno jikwakila nu kumulika mu ngiisi. Umwe mwalusaaliile ulumuli ulo kukabalilo akanandi. ³⁶ Looli ndi nasyo isi sikusisimikisya fiyo, sikindlepo isi Johani aajobaga. Paapo imbombo isi Taata aalimbeele ukuti nsibombege syo isi sikunangisya ukuti Taata Kyala, jo uju andumile. ³⁷ Joope Taata uju andumile une, aasisimikiisye

une kumyinu. Umwe mukapilikamo siku iisyu lyake, kangi mukammbonamo siku muno ajiliile. ³⁸ Mukakaana ukugabiika amasyu agaa Kyala mu ndumbula syinu paapo mutikunyitika une, ne Kyala andumile kumyinu. ³⁹ Mukwijula fiijo ukubala Kalata umwikemo, paapo mukwinogona ukuti mubagiile ukukabamo ubumi bwa bwila na bwila. Nalooli isyo sikusisimikisya une, ⁴⁰ leelo mukakaana ukwisa kumyangu, ukuti mupeeligwe ubumi bwa bwila na bwila.

⁴¹ “Inyango jangu kukaja ko kukaba ubusisya ukufuma ku bandu. ⁴² Looli mbameenye umwe muno mujiliile, ukuti mukannzana Kyala mu ndumbula syinu. ⁴³ Une niisile ku bulagili bwa Taata, looli mukakaana ukunyambilila. Linga umundu ujungi ikwisa ku bulagili ubwake mwene, aamukammwitika nu kummwambilila. ⁴⁴ Mwiganile ukwimikigwa na biiniinu, looli mutikwijula ukulonda ulwimiko ulu lukufuma kwa Kyala jujo. Po leelo, mubagiile buleebule ukunyitika une?

⁴⁵ “Mulingiinogonaga ukuti une angubasitaaka kwa Taata. Himma! Moose jo uju aikubasitaaka, paapo jo uju mukunsuubila. ⁴⁶ Linga nalooli mwaliitike amasyu agaa Moose, po mwabagiile ukunyitika na niine, paapo Moose jo uju aasimbile inongwa syangu. ⁴⁷ Mutikwitika amasyu gaa Moose. Po mubagiile buleebule ukwitika amasyu gangu?”

*Jesu ikubaswila abandũ bingi fijo
(Matai 14:13-21; Maalika 6:30-44; Lũuka 9:10-17)*

¹ Bo sikindile isyo, Jesu alinkuloboka sumbi Galilai, ujũ ingamu ijingi jo sumbi Tibelija. ² Iki lundilo ikinywamu ikya bandũ bankongaga Jesu, paapo baafibonaga ifiika ifi aabombaga ku babine. ³ Po Jesu na bafundigwa baake balinkufyuka pa kyamba kimo, balinkutugala pamopeene. ⁴ Akabalilo ako, ikyaka kya Pasa kyali kifuki.

⁵ Jesu alinkukeeta, alinkukibona ikilundilo ikinywamu ikya bandũ, iki kiisaga kumyake. Po alinkunndaalusya Filipo alinkuti, “Filipo, bũle, tubagiile ukwakũla kũgu ifindũ ifya kubaswila abandũ boosa aba?”

⁶ Jesu aalinndaalusisye Filipo bo ulo, ukungela, paapo aameenye isya kubomba.

⁷ Filipo alinkummwamula alinkuti, “Nalinga twalondaga ukufyaga ifindũ ukuti kukuti mundũ akabepo fimo, leelo indenali imia ibili* sikabagila ukufwana.”

⁸ Po Andeleja, ujũ aali mfundigwa ujungi, kangi gwamyabo gwa Simoni Peeteli, alinkummwamula Jesu alinkuti, ⁹ “Gwe Ntwa, alipo undumyana jũmo apa, ujũ ali ni fisyese fihaano ifya syaili nũ tuswi utunandi tubili. Leelo ifindũ ifi fibagiile bũleebũle ukukifwana ikilundilo iki?”

¹⁰ Po Jesu alinkubalagila abafundigwa baake alinkuti, “Namubabũle abandũ batugale

* **6:7** 6:7 Indenali imia ibili gwali mfwalo gwa masiku imia ibili. Bala iisya indenali ku isyakulingaania.

paasi.” Pabwjo bula lyalipo iliisu lingi, boosa baatuugeele paasi. Nkilundilo kila, baalimo abanyambala 5,000 bano. ¹¹ Po Jesu alinkwega ifisyese fila, alinkugwa ulupi kwa Kyala, alinkufimenya, alinkubajabila abandũ boosa aba baalipo pala. Alinkubomba bo ulo na ku tuswi tula, bo muno baalondelaga ukalya.

¹² Abandũ boosa bo biikwite, Jesu alinkubabuula abafundigwa baake alinkuti, “Namubunganie ifindũ fyosa ifi fisyele, ukuti fingiisa koonangika.” ¹³ Po balinkubungania ifindũ fyosa ifi fyasyele nu kwisusya ifiibo kalongo na fibili. ¹⁴ Abandũ bala bo bakibwene ikiika iki Jesu aabombile, balinkujoba balinkuti, “Nalooli umundũ ujũ nkunguluka gwa Kyala, jo ujũ twasubilaga ukuti ikwisa pakiisu apa.”† ¹⁵ Jesu alinkumanya ukuti abandũ bala bikulonda ukunkola, nu kummbiika ku maka ukujũ Malafyale gwabo. Looli umwene alinkusookapo alinkubuuka kangĩ mwene ku kyamba.

*Jesu ikwenda pamwanya pa miisi
(Matai 14:22-33; Maalika 6:45-52)*

¹⁶ Akabalilo akaa namajolo, abafundigwa baa Jesu balinkusuluka ukubuuka kwa sumbi Galilai. ¹⁷ Balinkwingila mwi ibooti, nu kwanda ukuloboka sumbi ukubuuka mu Kapelinaumu. Akabalilo ako jaali ngiisi, looli Jesu aakaali ukufika, ukujũ pamopeene nabo.

† **6:14** 6:14 Bala kalata gwa Ukukumbuka Ingomeelesyo 18:15-22.

18 Po sũmbi alinkũsambũka, paapo umbelo unkalĩ fiijo gwakulaga. 19 Abafundigwa baa Jesu bo bafigilepo iibooti ikilomita ihaano, pamo ntandatũ bunõ, balinkũmmbona Jesu ikwenda pamwanya pa miisi, ukũsegelela kwi ibooti, po balinkũtiĩla fiijo. 20 Po Jesu alinkũbabũũla alinkũti, “Jo unẽ! Mungatiilaga!” 21 Po abeene baalondaga ukũti ingile mwi ibooti. Nakalinga iibooti lilinkũfika kwi isiĩlya kũno baabũũkaga.

Jesu fyo findũ ifi fikũbapa ubũũmi abandũ

22 Kilaabo kyake, ikilũndilo ikya bandũ aba baasyele kwi isiĩlya ilingi ilya sũmbi, balinkũsyagania ukũti lilipo iibooti limolyene itolo pala. Kangi balinkũsyagania ukũti Jesu akaabũũkile mwi ibooti lila pamopeene na bafundigwa baake, looli abafundigwa baake baabũũkile beene. 23 Po abandũ abangi balinkwisa na mabooti agangi ukũfuma mu Tibelija, balinkũfika apa ikilũndilo kya bandũ baaliile ifisyesyẽ, bo Jesu agwile ulũpi kwa Kyala. 24 Po ikilũndilo ikya bandũ bala, bo basyageenie ukũti Jesu akajapo pala, na bafundigwa baake boope bakajapo, balinkwingila mmabooti gala, balinkũbũũka mu Kapelinaũmu kukũndonda Jesu.

25 Abandũ bala bo bafikile kwi isiĩlya ilya sũmbi, balinkũmmwaga, balinkũndaalũsya balinkũti, “Gwe Mmanyisi, gwisile ndili kũno?” 26 Jesu alinkũbaamula alinkũti, “Nalooli nikũbabũũla, mmeenye ukũti mukũũndonda somma kũnongwa jaa kũfyagania ifiika ifi naabombile, looli paapo naabapeele ifisyesyẽ,

mwaliile nu kwikuta. ²⁷ Mulingabombaga imbombo kunongwa jaa kakaba ifindu ifi fikoonangika, looli mubombege kunongwa jaa findu ifi fitikoonangika, ifi fikubapa ubuumi bwa bwila na bwila. Une ne Nnyamundu ngubapa abandu ifindu ifyo, paapo Taata Kyala aanangiisye pabwelu amaka gangu agaa kubomba isyo.”

²⁸ Po abeene balinkunndaalusya balinkuti, “Bule, tuti fiki ukuti tusibombege imbombo isi Kyala ikusilonda?” ²⁹ Jesu alinkubaamula alinkuti, “Imbombo iyi Kyala ikulonda mujibombege, jo jaa kunyitika une, ne ndumiigwe nagwe.” ³⁰ Balinkunndaalusya balinkuti, “Bule, kubomba kiika nki ukuti tukibone, nu kwitika? Kubomba mbombo jiliku?” ³¹ Abiisukulu bitu baaliile imana bo bali ndungalangala,‡ bo ulu sisimiigwe mwa Kalata umwikemo ukuti, ‘Aabapeele ifindu ifya kufuma kumwanya.’ ”§ ³² Po Jesu alinkubabuula alinkuti, “Nalooli nikubabuula, akaja jo Moose uju aabapeele abiisukulu biinu ifindu fila, looli jo Taata uju lilino ikubapa umwe ifindu ifya nalooli ifya kufuma kumwanya. ³³ Namanga ifindu ifya Kyala fyo ifi ikufitama ukufuma kumwanya, ukuti fibape ubuumi bwa bwila na bwila, abandu boosa abaa pakiisu apa.” ³⁴ Po balinkummwamula balinkuti, “Gwe Ntwa, tukusuuma utupege ifindu ifya luko ulo amasiku goosa.”

‡ 6:31 6:31 ABanyaisilaili baapeeliigwe na Kyala ifindu ifi baatigi Mana. Bala kalata gwa Ukusooka 16. § 6:31 6:31 Bala kalata gwa Isabuli 78:24.

35 Jesu alinkubaamula alinkuti, “Une ndi findu ifi fikubapa ubuumi. Umundu gwesa uju ikwisa kumyangũ, nu kunyitika, jitikwisa kunnamamo siku injala, kangĩ atikwisa kumilwamo siku.”

Jesu ikubomba isya bwigane bwa Taata

36 “Looli une mbabulile ukuti na paapo muumbwene, mukaali mutikunyitika.

37 Abandu boosa aba Taata ikumbapo, bikwisa kumyangũ nu kunyitika. Kangĩ une ndikunkaana najumo uju ikwisa kumyangũ.

38 Paapo une niisile ukufuma kumwanya ukuti nsibombege isya bwigane bwa Taata uju andumile. Ngũisa kukusibomba isya bwigane bwangu. 39 Bwigane bwa Taata uju andumile, ukuti ndingiisa kunsobesya najumo ndi bala ambeele, looli mbasyesye boosa, baje buumi pi isiku lya bulongi. 40 Paapo ubwigane bwa Taata bo ubu, kukuti mundu uju ikusyagania ukuti une ndi Mwanaake, nu kunyitika, akabe ubuumi bwa bwila na bwila. Une ngwisa kunsyusya pi isiku lya bulongi.”

41 Po abajuuta balinkwanda ukwibuneesya paapo Jesu aaliijobile ukuti, “Une ndi findu ifi Kyala afitumile ukufuma kumwanya.”

42 Balinkulaalusania balinkuti, “Bule, umundu uju akaja jo Jesu, umwana gwa Joosefu, uju tubameenye abapaapi baake boosa? Po abagiile ukujoba buleebule ukuti afumile kumwanya?”

43 Jesu alinkubaamula alinkuti, “Namuleke ukwibuneesya mwibeene. 44 Akajako umundu uju abagiile ukwisa kumyangũ, linga Taata uju

andumile akanndongosya. Na niine ngwisa kunsyusya pi isiku lya buongi. ⁴⁵ Mwa Kalata umwikemo unkunguluka jumo aasimbile ukuti, 'Kyala aikubamanyisya abandũ boosa.*' Po leelo umundũ gwesa ujũ ikupilikisya nũ kumanyila ukufuma kwa Taata, jo ikwisa kumyangũ. ⁴⁶ Ndikuti aliko umundũ ujũ ammbwenemo Taata Kyala. Looli une niimwene nũmbwene, paapo mfumile kumyake."

Ukũndya nũ kũnwa Nnyamundũ

⁴⁷ "Nalooli nikubabuula, umundũ gwesa ujũ ikũnyitika une, ali nũ buumi bwa bwila na bwila. ⁴⁸ Une ndi findũ ifi fikubapa abandũ ubuumi bwa bwila na bwila. ⁴⁹ Na paapo abiisukũ bĩnu baaliile imana ndungalangala, poope baafwile. ⁵⁰ Looli apa filipo ifindũ ifi fifumile kwa Kyala. Linga umundũ aliile ifindũ ifyo, atiisakufwamo siku. ⁵¹ Une ndi findũ ifi fifumile kumwanya, ifi fikubapa abandũ ubuumi. Umundũ gwesa ujũ ikũlya ifindũ ifi, ikũja nũ buumi bwa bwila na bwila. Ifindũ ifi go mbili gwangũ, ugũ angugusoosya kũ bandũ boosa, ukuti bajege nũ buumi bwa bwila na bwila."

⁵² Po aBajuuta balinkwanda ukũkaanikana nũ kũlaalusania, balinkuti, "Umundũ ujũ abagile buleebule ukutũpapo umbili gwake, ukuti tũgũlye?" ⁵³ Looli Jesu alinkubabuula alinkuti, "Nalooli nikubabuula, linga mutikũgũlya umbili gwangũ, nũ kũnwa iilopa lyangũ une ne Nnyamundũ, mutikũjaga nũ buumi bwa bwila na

* **6:45** 6:45 Bala kalata gwa Jeesaia 54:13.

bwila. ⁵⁴ Umundu gwesa uju ikulya umbili gwangu nu kunwa ilopa lyangu, ali nu buumi bwa bwila na bwila, na niine ngwisa kunsyasya pi isiku lya bulongi. ⁵⁵ Paapo umbili gwangu fyo findu fya nalooli, ni ilopa lyangu fyo fya kunwa ifya nalooli. ⁵⁶ Umundu gwesa uju ikulya umbili gwangu nu kunwa ilopa lyangu, ikwendelelaga ukujaga mmyangu na niine ngujaga mmyake.

⁵⁷ “Bo apa Taata uju andumile mumi, une ngukaba ubumi ukufuma kumyake. Bubuabo umundu gwesa uju ikundaya une, ikukaba ubumi ukufuma kumyangu. ⁵⁸ Po une ndi findu ifi fifumile kwa Kyala. Ifindu ifi, fikafwana ni findu ifi abiisukulu biinu baaliile. Abeene baafwile. Looli umundu gwesa uju ikulya ifindu ifi, ikujaga nu buumi bwa bwila na bwila.”

⁵⁹ Jesu aajobile amasya aga bo ali pakumanyisya mu sinagogi,† kula ku Kapelinaumu.

Abafundigwa bingi bikuleka ukummwitika Jesu

⁶⁰ Bo bapiliike isyo, bingi ndi aba bankongaga balinkujobesania balinkuti, “Imanyisyo isi ngafu fiijo! Bule, jo jwani abagiile ukusiitika?”

⁶¹ Jesu bo asyageenie ukuti bikwibuneesya kuli isi ajobile, alinkubalaalusya alinkuti, “Bule, isyu ili likubapela ukwikinyamo? ⁶² Po sikujaga buleebule, linga mukumbona ne Nnyamundu, ngufyuka ukubuka kumwanya kuno naaliko kubwandilo? ⁶³ Mbepo gwa Kyala jo uju ikubapa abandu ubumi. Umundu akabagila ukubomba

† 6:59 6:59 Isinagogi Bala ku Isyakulingaania.

nasimo ku maka gaake mwene. Amasyu aga mbabwulile gikuntwala kumyinu Mbepo gwa Kyala, nu buumi bwa bwila na bwila. ⁶⁴ Leelo balipo bamo pakati pamyinu aba bikukaana ukunyitika.”

Jesu aajobile bo ulo paapo aameenye ukufuma kubwandilo ukuti bo baani aba aabikunkaana ukummwitika, nu kuti jo jwani ujū aikwisa kundiila. ⁶⁵ Po alinkwendelela ukujoba alinkuti, “Jo nongwa iji mbabwulile ukuti, akajapo umundu ujū abagiile ukwisa kumyangu, linga Taata akanndongosya.”

⁶⁶ Ukufuma akabalilo kala, bingi ndi aba bankongaga balinkundeke, baalekile ukulongosania nagwe kangi. ⁶⁷ Po Jesu alinkubalaalusya bala kalongo na babili alinkuti, “Bule, na nuumwe mukulonda ukundeke?” ⁶⁸ Simoni Peeteli alinkwamula alinkuti, “Gwe Ntwa, jo jwani ujūngi, ujū tubagiile ukubuka kumyake? Ugwe gwimwene uli na masyu aga gikutupa ubuumi bwa bwila na bwila. ⁶⁹ Uswe tukwitika, kangi tumeenye ukuti ugwe uli Mwikemo ukufuma kwa Kyala.” ⁷⁰ Po Jesu alinkubabwula alinkuti, “Naabasalile umwe kalongo na babili ukujā bafundigwa bangu, looli jumo pakati pamyinu ikulongosigwa na Seetano.” ⁷¹ Apa Jesu annjobaga Juuta umwana gwa Simoni Isikalyoti. Ujo jo ujū aaliisile kundiila Jesu, na paapo ali jumo mbafundigwa kalongo na babili.

7

Jesu ikubuka ku Jelusalemu pa kyaka ikya

fitembe

¹ Isyo bo sikindile, Jesu alinkwanda ukusyunguutla ntwaja utwa mu Galilai. Akaalondaga ukusyunguutla mu Jutai, paapo abalongosi baa Bajuuta baalondaga ukunngoga. ² Akabalilo akaa kyaka kya Bajuuta ikya fitembe* kaasegeliile. ³ Po abanuguna baa Jesu balinkumbula balinkuti, “Sookapo apa, ubuuke mu Jutai ukuti aba kubalongosya bakafibone ifiika ifi kubomba. ⁴ Linga umundu ikulonda ukuya mfumuke ku bandu, atikubomba imbombo syake kubutiitu. Linga ugwe ubagiile ukubomba syosa isi, gwinangisye ku bandu boosa ukuti bakumanye.” ⁵ Abanuguna baajobile bo ulo paapo boope bakaalimmwitiike Jesu ukuya jo Meesija.

⁶ Po Jesu alinkubabula alinkuti, “Akabalilo kangu akaa kubuuka kakaali ukufika, looli umwe mubagiile ukubuka akabalilo koosa. ⁷ Abandu abaa pakiisu apa bakabagila ukubabenga umwe, looli bikumbenga une paapo nikubabula nikuti, isi bikubomba mbiibi. ⁸ Namufyuke mwibeene ukubuka mu Jelusalemu ku kyaka. Une ndikubuka,

* **7:2** 7:2 Ikyaka ikya fitembe kyali kyaka iki aBajuuta baasekelaga antondolo ugwa maafilu ni seke isya misyunguti, nu kusuma ifula ijaa kyinja iki kikwisa. Bo bikusekela ikyaka ikyo, baatugalaga mfitembe ifi baajengiile amaani gaa mipiki. Baabombaga bo ulo ukukumbuka muno abiusukulu baabo baalyendile injila nu kutugala ndungalangala ifyinja amalongo mana. Bala kalata gwa Abanyaleebi 23:33-43. Abandu bingi baabukaga ku Jelusalemu kukusekela ikyaka ikyo pamopeene.

paapo akabalilo kangu kakaali ukufika.” ⁹ Jesu bo ajobile isyo, alinkusyala nkiisu ikya Galilai.

¹⁰ Leelo bo abanuguna babuukile mu Jelusalemu ku kyaka, Jesu joope alinkufyuka, looli kisita kwintangisya pabwelu. ¹¹ Po abalongosi baa Bajuuta, bo bali pa kyaka, balinkunndonda Jesu. Balinkubalaalusya

abandu balinkuti, “Ali kugu umundu jula?”

¹² Abandu bingi ukufuma nkilundilo kila, baakaanikanaga isya Jesu. Bamo baatigi Jesu mundu nnunu, looli bamo baatigi Jesu mundu uju ikubasyoba abandu. ¹³ Po akaalipo umundu uju annjobaga Jesu pabwelu, kunongwa jaa kubatiila abalongosi baa Bajuuta.

Jesu ikubamanyisya abandu mu tempeli

¹⁴ Bo amasiku agaa kyaka gafikile pakati, Jesu alinkubuka, alinkwingila ndupaso ulwa tempeli, alinkwanda ukubamanyisya abandu.

¹⁵ Po abalongosi baa Bajuuta balinkuswiga nu kwanda ukujobesania balinkuti, “Bule, umundu uju abagiile ukusimanya buleebule syosa isi kisita kumanyilamo?”

¹⁶ Po Jesu alinkubabwala alinkuti, “Imanyisyo isi ngumanyisya sikaja syangu, looli sifumile kuli uju andumile kumyinu. ¹⁷ Umundu gwesa uju ikulonda ukubomba isya bwigane bwa Kyala, ikusyagania ukuti imanyisyo isi sifumile kwa Kyala, nu kuti ndikujoba ku maka gangu. ¹⁸ Umundu gwesa uju ikujoba ku maka gaake, ikwilondela ubusisya bwake mwene. Looli uju ikulonda ubusisya ubwa jula antumile, ikujoba isya nalooli, sikaja sya butungulu.”

Meesija jo nkulumba ukunkinda Moose

¹⁹ Jesu alinkwendelela ukujoba alinkuti, “Mumeenye ukuti Moose aabapeele abiisukulu biinu indagilo sya Kyala. Looli najumo umundu pakati pamyinu ujũ ikusikonga indagilo isyo. Po fiki mukulonda ukungoga?” ²⁰ Ikilundilo ikya bandũ kilinkummwamula kilinkuti, “Ugwe uli ni mbepo inyali! Bũle, jo jwani ujũ ikulonda ukukugoga?” ²¹ Jesu alinkubaamula alinkuti, “Naabombile ikiika kimo pi isiku ilya pa Sabati, umwe mwesa mwanyomwike.† ²² Keeta, Moose aabalagiile umwe ukubabuuta kukyeni‡ abaanĩnu abanyambala, na paapo abiisukulu baake bo aba baalyandiisye ulwiho ulũ, bo akaali ukwisa Moose. Umwe muli nũ lwiho ulwa kubabuuta kukyeni abaanĩnu na pi isiku ilya pa Sabati. ²³ Linga mukwijũla ukukonga indagilo sya Moose, ukubabuuta kukyeni abaanĩnu abanyambala pi isiku ilya pa Sabati, po fiki mukungalalila une, ukumbambulũsya umundu pi isiku ilya pa Sabati? ²⁴ Mulinganndongaga umundu kulĩ isi sikuboneka panja, looli munndongege umundu ukukongana ni sya bwanalooli.”

Abandũ bikulaalũsania ukuti Jesu jo Meesija

²⁵ Po abandũ bamo abaa mu Jelusalemu balinkwanda ukulaalũsania balinkuti, “Bũle, umundu ujũ akaja jo ujũ abalongosi bikulonda ukunngoga? ²⁶ Keeta lilino ikujoba pabwelu,

† **7:21** 7:21 Jesu ikujoba ikiika kya kumbambulũsya umbine pa kisiba Betisaita, pi isiku ilya pa Sabati. Bala kalata gwa Johani 5:1-15. ‡ **7:22** 7:22 Ukubuitigwa kukyeni Bala kũ Isyakulingaania.

leelo abeene batikujoba nasimo! Bule, abalongosi babagiile ukwinogona ukuti ujo jo Meesija? ²⁷ Meesija bo ikwisa akajako umundu uju aikumanya kuno afumile, leelo tumeenye kuno afumile umundu uju!”

²⁸ Jesu bo ikumanyisya ndupaso lwa tem-peli, alinkujoba pabwelu alinkuti, “Nalooli muumeenye une, kangi mukumeenye kuno mfumile. Une ngiisa ku maka gangu! Looli Kyala uju andumile jo gwa bwanalooli. Umwe mukam-manyanya. ²⁹ Une nummeenye paapo mfumile kumyake, kangi jo uju andumile kumyinu.” ³⁰ Po balinkulonda ukunkola, looli akaaliko umundu uju aabagiile ukunkola, paapo akabalilo kaake kakaali ukufika.

Abasikali bikutumigwa kukunkola Jesu

³¹ Leelo abandū bingi aba baalipo pala balinkummwitika Jesu. Baajobaga baatigi, “Linga Meesija ikwisa, bule, aikubomba ifiika fingi ukukinda ifi umundu uju abombile?”

³² Po aBafalisai na bapuuti abalongosi bo bakipiliike ikilundilo ikya bandū bikuheeha isyo, balinkubatama abasikali ukuti bankole Jesu. ³³ Po Jesu alinkubabuula abandū bala alinkuti, “Ngujaga na nuumwe kukabalilo akapimba itolo, bo ngaali ukugomokelako kumyake uju andumile. ³⁴ Mukuundondaga, looli aamutikunyaaga, kangi mukabagila ukwisa kuno ngujaga.”

³⁵ Po abandū abaa nkilundilo kila balinkujobesania balinkuti, “Bule, umundu uju ikubuka kuugu kuno uswe tukabagila

ukummwaga? Bule, ikulonda ukubuka ku Bajuta aba babalaniile ntwaja utuheesya? Bule, ikwakubamanyisyaga abeene? ³⁶ Bule, ikulonda ukutubula isya fiki ku masyu gaake aga ikuti, 'Mukundondaga, looli aamutikunyaaga, kangi mukabagila ukwisa kuno ngujaga?' "

Jesu ikujoba isya Mbepo Mwikemo

³⁷ Iisiku ilya kummaliikisyo ilya kyaka kya fitembe, lyali isiku ikulamba. Po Jesu alinkwima ndupaso ulwa tempeli, alinkujoba pabwelu alinkuti, "Umwe linga mumiilwe amiisi, mwisege kumyangu une kukunwa." ³⁸ Kalata uMwikemo ikubabula abandu ukuti umundu gwesa uju ikunyitika une, ikujaga ni nyibuko isya miisi ku bwingi fijo nkati mmyake."* ³⁹ Jesu aajobaga isya Mbepo Mwikemo, uju abandu boosa aba bikummwitika Jesu, bikwisa kummwambililaga. Akabalilo ako, Kyala aakaali ukuntama Mbepo gwake kumyabo, paapo Kyala aakaali ukubunangisya pabwelu ubusisya bwa Jesu.

Abandu bikutapukana kunongwa jaa Jesu

⁴⁰ Abandu bamo abaa nkilundilo kila bo bapiliike amasyu ago, balinkwanda ukujoba

§ **7:37** 7:37 Mwisege kumyangu une kukunwa Pi isiku ilya kyaka kya fitembe, aBajuta bansumaga Kyala ifula, nu kukumbuka ukuti Kyala aabapeele abiisukulu baabo amiisi ndungalangala. Bala kalata gwa Ukusooka 17:1-7; Imbalilo 20:1-11. Jesu ikusisimikisya ukuti umwene jo nyibuko jaa miisi ijaa nalooli.

* **7:38** 7:38 Bala kalata gwa Jeesa 44:3; 55:1; 58:11.

balinkuti, “Nalooli umundu ujũ, jo nkungu-luka ujũ tukunnguulila ukufuma kwa Kyala.”†
 41 Abandu abangi balinkuti, “Umundu ujũ jo Meesija.” Looli bamo balinkuti, “Himma, Meesija akabagila ukufuma nkiisu ikya Galilai.
 42 Kali, Kalata uMwikemo atikujoba ukuti Meesija aikufuma ndujungu ulwa malafyale Ndaabiti?‡ Kangi ukuti aikupaapigwa mu Betelehemu, nkaaja aka Ndaabiti aapaapiigwe?”§ 43 Po abandu balinkutapukana kunongwa jaa Jesu.
 44 Bamo baalondaga ukunkola, looli akaaliko umundu ujũ aalinkolilepo.

Abalongosi baa Bajuuta batikummwitika Jesu

45 Kummaliikisyo abasikali balinkugomokelako ku bapuuti abalongosi na Bafalisai, kisita kunkola Jesu. Po balinkubalaalusya balinkuti, “Fiki mukankola Jesu nu kuntwala kumyitu?” 46 Abasikali bala balinkwamula balinkuti, “Akajako umundu ujungi ujũ abagiile ukujoba bo isi umundu jula ikujoba.” 47 Balinkubalaalusya balinkuti, “Bule, Jesu abasyobile na nuumwe? 48 Bule, alipo undongosi gwesa jula pamo uMfalisai jumo ujũ ammwitiike? 49 Looli ikilundilo ikya bandu aba bikummwitika bakasimanya indagilo sya Moose. Bali ni kigune.”

50 Po Nikotemu, jumo mbalongosi baa Bafalisai, ujũ aabuukile iisiku limo

† 7:40 7:40 Bala kalata gwa Ukukumbuka Ingomeelesyo 18:15-22. ‡ 7:42 7:42 Ndaabiti Bala ku Isyakulingaania.

§ 7:42 7:42 Bala kalata gwa 2 Samweli 7:12-16; Mika 5:2.

pakilo kwa Jesu, akabalilo akaa kunyuma, alinkubalaalũsya abanine alinkuti, ⁵¹ “Bũle, indagilo syitũ sikutwitikisya ukũndonga umundũ bo tukampilikisya taasi nũ kũsyagania isi ikũsibomba?” ⁵² Abeene balinkũmmwamula Nikotemu balinkuti, “Bũle, na nungwe ufumile mu Galilai? Bũka ukabale kangĩ kanunu Kalata uMwikemo, po na nungwe kũsyagania ukuti akajako unkunguluka ujũ abagiile ukufuma mu Galilai.” [⁵³ Po abandũ boosa balinkubũka ntwaƵa twabo.

8

Unkiikũũ ujũ akoliigwe mbũlogwe

¹ Looli Jesu alinkũsookamo ndũpaso ulwa tempeli, alinkubũka pabũjo ubũ bikuti iKyamba kya Misyunguti. ² Nulubanjũ bo bukiile, alinkubũka kangĩ alinkwingila ndũpaso ulwa tempeli. Abandũ boosa balinkubũka kũmyake, po alinkutũgala nũ kwanda ukubamanyisya. ³ Abamanyisi baa ndagilo sya Moose* na Bafalisai, balinkuntwala kũmyake unkiikũũ jũmo ujũ aakoliigwe mbũlogwe, balinkũmbiika pakati pa kilũndilo ikya bandũ. ⁴ Po balinkũmbũla Jesu balinkuti, “Gwe Mmanyisi, unkiikũũ ujũ akoliigwe bo ali pakũlogwa. ⁵ Moose, ukũkongana ni ndagilo syake, aatũlagiile ukũngoga unkiikũũ ugwa lũko ulũ, kũ njila

* **8:3** 8:3 Abamanyisi baa ndagilo sya Moose Bala kũ tsyakũlingaania.

ijaa kuntuunya na mabwe.† Po ugwe kuti fiki?”
 6 Abeene baalinndaaluuusiisye bo ulo ukunnigela,
 ukuti bajaage injila ijaa kunsitaaka. Looli Jesu
 alinkwinama alinkusimba nu loobe lwake paasi
 pa mfu. 7 Bo bikwendelela ukunndaaluuuya, Jesu
 alinkwima alinkubaamula alinkuti, “Linga alipo
 jumo pakati pamyinu, ujū akabombamo siku
 ubutulanongwa, jo aje gwa kwanda ukuntuunya
 ni ibwe unkiikulu ujū.” 8 Po Jesu alinkwinama
 kangī paasi, alinkusimba pa mfu.

9 Bo bapiliike isyo, balinkwanda ukusookapo
 jumoojumo, ukwandila abakangale mpaka
 abalūmyana. Kummaliikisyo Jesu alinkusyala
 mwene nu nkiikulu jūla, ujū aalyimile
 nkyeni mmyake. 10 Po Jesu alinkwima,
 alinkunndaaluuuya alinkuti, “Jūba, bali kūgu
 aba bikukusitaaka? Bule, akajapo najumo
 ujū asyele ukuti akulonge?” 11 Alinkwamula
 alinkuti, “Gwe Ntwa, akajapo najumo.” Po
 Jesu alinkummbūla alinkuti, “Na niine
 ndikukulonga. Būukaga, looli ukwandila
 umwisyūgu, ulingatulaga kangī inongwa.”]‡

Jesu jo lumuli lwa kiisu

12 Po Jesu alinkwendelela ukujoba kangī ni
 kilundilo kila alinkuti, “Une ndi lumuli ku bandu
 abaa pakiisu. Umundu gwesa ujū ikungonga
 une, atikwisa kwendamo siku mu ngiisi, looli
 ikujaga nu lumuli ulu aalukunndongosyaga
 mbūumi bwa bwila na bwila.” 13 ABafalisai

† 8:5 8:5 Bala kalata gwa Abanyaleebi 20:10; Ukukumbuka
 Ingomeelesyo 22:22-24. ‡ 8:11 8:11 Baakalata bamo abaa ijolo
 bakaja nu tanandi utu 7:53-8:11.

balinkumbwula Jesu balinkuti, “Ugwe kwisisimikisya gwimwene, isi kujoba sikaja sya kusubiligwa.”¹⁴ Jesu alinkubaamula alinkuti, “Nalinga ngwisisimikisya jujune, isi ngujoba sya nalooli, paapo mmeenye kuno mfumile, kangi mmeenye kuno ngubuka. Looli umwe mukamanya kuno mfumile na kuno ngubuka.¹⁵ Umwe mukundonga une ukukongana na tundu utu tukuboneka, looli une ndikundonga najamo.¹⁶ Leelo linga une ngundonga umundu, ngundonga ku bugolofu, paapo ndikujja niimwene, looli nguja na Taata ujja andumile.¹⁷ Mu ndagilo syinu sisimbiigwe ukuti, ubukeeti ubwa bandu babili, bukusubiligwa ukujja bwa nalooli. §¹⁸ Ku njila iji une ngwisisimikisya jujune, na Taata ujja andumile jo nkeeti gwangu.”

¹⁹ Po aBafalisai balinkunndaalusya Jesu balinkuti, “Bule, uGuuso ali kuugu?” Jesu alinkubaamula alinkuti, “Mukaamanya une, joope Taata mukamanya. Linga mwaliimeenye une, po mwabagiile ukumanya Taata.”²⁰ Jesu aajobile isyo syosa bo ali pakumanyisya ndupaso lwa tempeli, pabujjo ubu baabikangapo amabokosi agaa ndalama. Looli akaaliko umundu ugwa kunkola, paapo akabalilo kaake kaakaali ukufika.

Jesu ikujoba isya bafwe bwake

§ 8:17 8:17 Bala kalata gwa Ukukumbuka Ingomeelesyo 17:6; 19:15.

21 Po Jesu alinkubabuula kangi aBafalisai bala alinkuti, “Une nsumwike, umwe aamukufwa kunongwa jaa butulanongwa bwinu. Umwe mukabagila ukwisa kuno ngubuuka.” 22 Po balinkwanda ukulaalusania balinkuti, “Fiki ikujoba ukuti tukabagila ukunkonga kuno ikubuuka? Kali, ikubuuka kukwigoga?” 23 Jesu alinkwendelela ukubabuula alinkuti, “Umwe mufumile paasi apa, looli une mfumile kumwanya. Umwe muli baa pakiisu apa, looli une ngaja gwa pakiisu apa. 24 Jo nongwa iji mbabuulile ukuti aamukwisa kufwa kunongwa jaa butulanongwa bwinu. Po linga mutikunyitika une ukuti jo juujo,* aamukwisa kufwa kunongwa jaa butulanongwa bwinu.”

25 Po balinkundaalusya Jesu balinkuti, “Tubuule ugwe gwe gwani?” Jesu alinkubaamula alinkuti, “Ukufuma kubwandilo bo ngumanyisya, mbabuulile ukuti une ne ani. 26 Ndi nasyo nyingi isi naabagiile ukubajoba nu kubalonga umwe, looli ndikubomba bo ulo. Paapo une ngubabuula abandũ boosa inongwa syene sila, isi nsipiliike ukufuma kumyake Taata. Jo uju aalindumile kangi ikujoba ubwanalooli.”

27 Abeene bakaasyageenie ukuti aajobaga nabo isya Taata ugwa kumwanya. 28 Po Jesu alinkusisimikisya alinkuti, “Bo mumfyusiisye Nnyamundu ukuti munngoge, po aamukwisa

* **8:24** 8:24 Mutikunyitika une ukuti jo juujo Apa Jesu ikwijoba bo muno Kyala ikwijobela nDwitikano ulukulu. Bala kalata gwa Ukusooka 3:14; Jeesaja 43:10.

kumanya ukuti une jo juujo. Kangi aamuk-wisa kumanyaga ukuti syosa isi ngubomba, ndikubomba ku maka gangu, looli ngusijoba isi Taata aamanyiisye. ²⁹ Uju andumile ali pamopeene na niine. Akaandeka ni-imwene, paapo akabalilo koosa ngusibomba isi sikunkyela.”

³⁰ Jesu bo ali pakujoba isyo, abandũ bingi balinkummwitika.

Kyala ikubabiika abandũ mbwabuke

³¹ Po Jesu alinkubabũla aBajuuta bala, aba bammwitiike, alinkuti, “Linga mukugakonga amasyũ gangũ, po nalooli mukujaga bafundigwa bangũ. ³² Kangi aamukubumanyaga ubwanalooli. Po ku njila jaa bwanalooli ubo, Kyala ikwisa kubabiika mbwabuke.”

³³ Abeene balinkunndaalusya balinkuti, “Uwe tũli biisukũ baa Abulahamu. Tukabiikigwamo siku nu mundũ ukũja batũwa. Fiki kujoba ukuti uwe aatukũja baabũke?” ³⁴ Jesu alinkubaamula alinkuti, “Nalooli nikubabũla, umundũ gwesa uju ikwendelela ukubomba ubutulanongwa, ikububombela ubutulanongwa bo ulwa ntũwa.† ³⁵ Untũwa atikutũgala mu nyumba jaa ntwã gwake amasiku goosa, looli umwana gwa ntwã, jo uju ikũsyala mu nyumba amasiku goosa. ³⁶ Po linga ne Mwana gwa Kyala mbaabwile ukufuma mbutulanongwa bwĩnu, mutikujaga batũwa kangi, looli mukujaga baabũke nalooli. ³⁷ Mmeenye ukuti umwe muli

† **8:34** 8:34 Untũwa Bala ku Isyakulingaania.

biisukulu baa Abulahamu, leelo mukulonda ukungoga une, paapo mukukaana ukwitika isi ngubamanyisya. ³⁸ Une ngubabuula isi nsibwene kwa Taata, looli umwe mukusibomba isi ugwiseemwe abamanyiisye.”

³⁹ Abeene balinkummwamula Jesu balinkuti, “Uswe taata jo Abulahamu.”[‡] Jesu alinkubabuula alinkuti, “Linga nalooli muli baana baa Abulahamu, ngali mukusibomba isi Abulahamu aabombaga. ⁴⁰ Looli lilino mukulonda injila ijaa kungoga, na paapo mbabuwile ubwanalooli ubu naabupiliike ukufuma kwa Kyala. Abulahamu akaabombile bo isi mukulonda ukumbombela une.

⁴¹ Imbombo isi mukusibomba sikufuma ku gwiseemwe ujungi.” ABajuuta bala balinkummwamula Jesu balinkuti, “Uswe tukaja sigwana, looli Kyala mwene jo Taata.”

⁴² Jesu alinkubaamula alinkuti, “Linga Kyala aali Gwiseemwe, po ngali muunganile. Une ngiisa ku maka gangu, looli jo Kyala ujumbe andumile. ⁴³ Fiki mutikusyagania isi ngujoba? Paapo mukusikaana inongwa syangu. ⁴⁴ Umwe muli baa Seetano ujumbe jo gwiseemwe, nuumwe mukulonda ukubomba isi ugwiseemwe ikusilonda. Seetano ngogi bwila, kangu akiigana ukwima mbwanalooli, paapo ubwanalooli bukajamo mu ndumbula jaake. Linga Seetano ikujoba ubutungulu ako ko kajiilo kaake, paapo umwene ntungulu kangu jo gwise gwa batungulu

[‡] 8:39 8:39 Uswe taata jo Abulahamu ABajuuta baatigi batikulongigwa paapo baana baa Abulahamu, ujumbe aasunguliigwe na Kyala. Bala iisye Abulahamu ku isyakulingaania.

boosa. ⁴⁵ Looli paapo une ngubabuula isya nalooli, jo nongwa iji mutikunyitika.

⁴⁶ “Jo jwani pakati pamyinu uju abagiile ukusisimikisya ukuti une ndi ntulanongwa? Linga isi ngubabuula sya bwanalooli, po fiki mutikunyitika? ⁴⁷ Fyobeene umwe mutikusikonga isi Kyala ikujoba, paapo umwe mukaja bandu baake.”

Jesu nkulumba ukunkinda Abulahamu

⁴⁸ ABajuuta balinkunndaalusya Jesu balinkuti, “Bule, tutikujoba isya nalooli linga tukuti ugwe uli Nsamalija nu kuti uli ni mbepo inyali?” ⁴⁹ Jesu alinkubaamula alinkuti, “Une ngaja ni mbepo inyali. Une ngummwimika Taata, looli umwe mutikunyimika une. ⁵⁰ Ndikulonda ukuti umwe mumbege ubusisya, looli alipo uju ikulonda ukumbapo, kangi jo aikujaga Ndongi gwa nalooli. ⁵¹ Nalooli nikubabuula, umundu gwesa uju ikusikonga isi ngumanyisya, atiisakufwamo siku.”

⁵² Po aBajuuta balinkummbuula Jesu balinkuti, “Akabalilo aka tasyageenie ukuti ugwe uli ni mbepo inyali! Abulahamu aafwile. Abakunguluka boope baafwile. Looli ugwe kuti, ‘Umundu gwesa uju ikusikonga isi ngumanyisya, atiisakufwamo siku.’ ⁵³ Kali ugwe, kwipela ukujaja nkulumba ukunkinda umwisukulu gwitu Abulahamu? Umwene aafwile. Abakunguluka boope baafwile. Kali, ugwe kwipela ukujaja gwe gwani?” ⁵⁴ Jesu alinkubaamula alinkuti, “Linga ngwipapo ubusisya, ubusisya bwangu bukaja na mbombo najimo. Looli Taata, uju umwe mukuti

jo Kyala gwinu, jo ujũ ikũmbapo ubusisya une.
⁵⁵ Na ulũ mukaali mukampanya Kyala, looli une nummeenye. Linga ngũjoba ukũti ngampanya Kyala, po bo ndi ntũngulũ bo umwe. Looli une nummeenye Kyala, kangĩ isi ikũjoba ngũsikonga.
⁵⁶ Umwisukulũ gwinu Abulahamu aahobwike fiijo ukũmanya ukũti une ngwisa. Aafwene aaliimbwene, aahobwike fiijo.”

⁵⁷ Po aBajuuta balinkũkalala, balinkũndaalũsya Jesu balinkũti, “Ugwe ukaali ukũfika ifyinja amalongo mahaano, po gwalimmbwene buleebũle Abulahamu?” ⁵⁸ Jesu alinkũbaamula alinkũti, “Nalooli nikũbabũla, une ndiko bo Abulahamu akaali ukũpaapigwa.”
⁵⁹ ABajuuta bo basipiliike isyo, balinkũsala amabwe ukũti bantuunye nago nu kũngoga, looli Jesu alinkũwifisa, alinkũsookamo ndũpaso lwa tempeli.

9

Jesu ikũmbũmbũsya umfwa maaso

¹ Po iisikũ limo bo Jesu ikwenda, alinkũmmbona umundũ jũmo ujũ aapaapiigwe mfwa maaso. ² Abafundigwa baake balinkũndaalũsya balinkũti, “Gwe Mmanyisi, umundũ ujũ aapaapiigwe mfwa maaso kũnongwa jaa butũlanongwa bwani? Bwa

§ 8:58 8:58 Une ndiko bo Abulahamu akaali ukũpaapigwa Apa Jesu aabombiile ingamu jaa Kyala bo muno jisimbiigwe mwa Kalata uMwikemo. Bala kalata gwa Ukũsooka 3:14; Jeesa 43:10.

mundu uju pamo bwa bapaapi baake?)* 3 Jesu alinkubaamula alinkuti, “Uju akaja mfwa maaso kunongwa jaa butulanongwa bwake, pamo ubutulanongwa bwa bapaapi baake. Looli aapaapiigwe mfwa maaso, ukuti amaka agaa Kyala gaboneke ku bandu mbuumi bwake. 4 Bo pakaali po pamuusi, tukalondigwa ukubomba imbombo ijaa Kyala uju andumile. Ikilo kikwisa, apa tukabagila ukubomba imbombo isi. 5 Bo ngaali ndipo pakiisu apa, une ndi lumuli ku bandu boosa.”

6 Jesu bo ajobile isyo, alinkuswa amata pa mfu, alinkufuga nu mfu, alinkumpaka amatope mmaaso umfwa maaso jula. 7 Po alinkummbuula umfwa maaso jula alinkuti, “Buuka ukasugusule kumaaso pa kisiba Siloamu” (Siloamu kokuti uju atumiigwe). Po umfwa maaso alinkubuuka, alinkwakusugusula kumaaso, alinkubumbuluka, alinkugomoka kukaaja kaake.

8 Po abapalamani baake na bangi aba bammbonaga kubwandilo bo ikusuma suma, balinkulaalusania balinkuti, “Bule, umundu uju akaja jo jula aatugalaga nu kusuma suma?” 9 Bamo balinkuti, “Umundu uju jo juujo.” Abangi balinkuti, “Umundu uju akaja jo juujo, looli afwene nagwe fiijo.” Looli umwene alinkubabuula alinkuti, “Moomuumo, jo une.” 10 Po balinkunndaalusya balinkuti,

* 9:2 9:2 ABajuuta biitikaga ukuti ubufwa maaso nu bulemale ubangi, fikufuma kwa Kyala kunongwa jaa butulanongwa bwa mbine, pamo umundu jumo mbiisukulu baake. Bala kalata gwa Ukusooka 20:5.

“Linga nalooli jo ugwe, po amaaso gaako gandile ukukeeta buleebule?” ¹¹ Umwene alinkubaamula alinkuti, “Umundu ujũ ingamu jaake jo Jesu, aaswile amata pa mfu, aafugile nũ mfu, aalimbakile mmaaso gangũ, aalimbũulile aatile, ‘Bũuka ukasugusule kumaaso pa kisiba Siloamu.’ Po ndinkubũuka, ndinkusugusula, ndinkwanda ukukeeta.” ¹² Po balinkũndaalũsya balinkuti, “Bule, umundu ujo ali kũũgũ?” Umwene alinkubaamula alinkuti, “Une ngamanya kũno aliko.”

ABafalisai bikũndaalũsya ujũ aali mfwa maaso

¹³ Po abandũ bala balinkũntwala kũ Bafalisai umundu ujũ aali mfwa maaso kubwandilo. ¹⁴ Iisikũ ili Jesu aafugile umfu nũ kũmbũmbũlũsya umfwa maaso jũla, lyali isikũ ilya pa Sabati. ¹⁵ Po aBafalisai boope balinkũndaalũsya umundu jũla balinkuti, “Bule, gwandile ukukeeta buleebule?” Alinkubaamula alinkuti, “Umundu jũmo aalimbakile amatope mmaaso, naasuguswile, ngũkeeta.” ¹⁶ Po aBafalisai bamo balinkuti, “Umundu ujũ abombile bo ulũ akabagila ukufuma kwa Kyala, paapo ikũbomba isi sikaanisiigwe ukũbomba pi isikũ ilya pa Sabati.” Looli bamo balinkuti, “Bule, sibagiile buleebule kũ mundũ untũlanongwa ukũbomba ifika ifyo?” Po balinkũtapũkana baabo kwa baabo.

¹⁷ Po aBafalisai balinkũndaalũsya kangi balinkuti, “Kũjoba isya fiki kũ mundũ ujũ akũbũmbũlwisye amaaso gaako?” Umwene alinkubaamula alinkuti, “Une ngwaga

umundu ujo nkunguluka gwa Kyala.”
 18 Looli bakaaliitiike ukuti umundu uju kubwandilo aapaapiigwe mfwa maaso, ikukeeta. Po balinkubakoolela abapaapi baake. 19 Balinkubalaalusya balinkuti, “Bule, umundu uju mwaniinu? Linga bo sili, bale, mukusisimikisya ukuti aapaapiigwe mfwa maaso? Linga bo sili, po andile ukukeeta buleebule?” 20 Po abapaapi baake balinkubaamula balinkuti, “Uswe tumeenye ukuti uju mwaniitu nalooli, kangi tukusisimikisya ukuti aapaapiigwe mfwa maaso. 21 Looli tukamanya muno andiile ukukeeta, kangi tukamanya nu mundu uju ammbambulwisye amaaso gaake. Namunndaalusye umwene, paapo mundu nkusi, abagiile ukujoba juju.” 22 Abapaapi baake baajobile bo ulo paapo baabatiilaga abalongosi bala, paapo abalongosi baaliitikeene ukuti umundu gwesa uju ikwitika ukuti Jesu jo Meesija, bikunkaga mu sinagogi syabo. 23 Jo nongwa iji abapaapi baatile, “Namunndaalusye umwene, paapo mundu nkusi, abagiile ukujoba juju.”

24 Po abalongosi baa Bajuuta balinkunkoolela kangi ulwa bubili, umundu uju aali mfwa maaso kubwandilo, balinkummbuula balinkuti, “Ulape kwa Kyala ukuti kujoba sya nalooli! Uswe tumeenye ukuti umundu ujo, uju akubambulwisye, ntulanongwa.” 25 Po alinkubaamula alinkuti, “Une ngamanya ukuti umundu ujo ntulanongwa, leelo ndimeenye limolyene itolo, ukuti naali mfwa

maaso, looli akabalilo aka ngukeeta.” ²⁶ Po balinkunndaalusya balinkuti, “Bule, umundu ujo aabombile ifiki? Akubumbulwisye amaaso gaako buleebule?” ²⁷ Umwene alinkubaamula alinkuti, “Une mbabwulile inongwa isyo, looli mukaapilikiisye. Po fiki mukulonda mbabwule kangi? Kali, na nuumwe mukulonda ukujja bafundigwa baake?”

²⁸ Po abeene balinkuntuka balinkuti, “Jujugwe uli mfundigwa gwake! Looli uswe tuli bafundigwa baa Moose. ²⁹ Tumeenye ukuti Kyala aajobile na Moose, looli umundu ujo tukamanya na kuno afumile.”

³⁰ Alinkubaamula alinkuti, “Une nguswiga fiijo! Umwe mukamanya kuno afumile, leelo umwene aambumbulwisye amaaso gangu!

³¹ Tumeenye ukuti Kyala atikapilika inyiipuuto isya batulanongwa, looli ikumpilika umundu gwesa uju ikummwimika nu kubomba isya bwigane bwake. ³² Ukufuma lulo Kyala aakipelile ikiisu, tukapilikamo siku ukuti umundu ammbumbulwisye uju aapaapiigwe mfwa maaso. ³³ Linga umundu ujo akaafumile kwa Kyala, po akaabagiile ukubomba isyo.”

³⁴ Abeene balinkummwamula balinkuti, “Ugwe gwapaapiigwe nu kuswiligwa bo untulanongwa. Bule, uli nu bulagili buki ubwa kutumanyisya uswe?” Po balinkunkaga apa baalipo.

Ubwawa maaso ubwa mu ndumbula

³⁵ Jesu bo apiliike ukuti bankagile umundu ujo, alinkubwuka kukunndonda. Bo ammwagile, alinkunndaalusya alinkuti, “Bule, kummwitika

Nnyamundu?” ³⁶ Umundu jula alinkwamula alinkuti, “Gwe Ntwa, Nnyamundu jo jwani ukuti nammwitikege?” ³⁷ Jesu alinkammwamula alinkuti, “Ugwe gummbwene, kangi jo ujũ ikũjoba na nungwe.” ³⁸ Umundu jula alinkuti, “Gwe Ntwa, nikukwitika.” Po alinkufugama nkyeni mwa Jesu nu kammwipuuta.

³⁹ Po Jesu alinkuti, “Une naaliisile pakiisu apa kukulonga, ukuti abafwa maaso bakeetege, kangi aba bikukeeta, baje bafwa maaso.” ⁴⁰ Po aBafalisai bamo aba baalipo pala, bo bapiliike inongwa isyo, balinkunndaalusya balinkuti, “Bule, kuti uswe tuli bafwa maaso?” ⁴¹ Jesu alinkubaamula alinkuti, “Linga mwali bafwa maaso ngali mukaja batulanongwa. Looli akabalilo aka mukaali muli nu butulanongwa, paapo mukuti mukukeeta.”

10

Ikifwanikisyo ikya ntiimi ununu

¹ Jesu alinkwendelela ukũjoba alinkuti, “Nalooli nikubabũla, umundu gwesa ujũ atikwingila pa kifigo ikya kibaga kya ng’oosi, looli ikwingilila pabungi, ujo nhiiji kangi inyambuta. ² Looli ujũ ikwingilila pa kifigo ikya kibaga, ujo jo ntiimi gwa ng’oosi. ³ Undindilili ugwa kibaga ikammwigulila ulwigi untiimi ujo ugwa ng’oosi. Syope sibagiile ukupilika iisya lyake. Untiimi ikũjikoolela kukuti ng’oosi ingamu jaake nu kusilongosya ukusooka panja. ⁴ Linga asisoosiisye panja ing’oosi syake syosa, ikatalapo nkyeni, syope sikunkonga paapo

silimeenye iisya lyake. ⁵ Ing'oosi sikabagila ukunkonga unheesya, looli sikumbopa paapo sikalimanya iisya lyake.” ⁶ Jesu aababwile aBafalisai ikifwanikisyo iki, looli abeene bakaasyageenie isi aababwila.

⁷ Po Jesu kangi alinkwabwila alinkuti, “Nalooli nikwabwila, une ndi bo ikifigo ikyo, iki ing'oosi sikwingilila nkibaga. ⁸ Boosa aba baalindaliilepo ukujja batiimi baa ng'oosi, baali bahiji kangi minyambuta, looli ing'oosi sikaabapilikisya. ⁹ Une ndi bo ikifigo ikyo. Gwesa ujja ikwingilila nkibaga ukwendela kumyangu aikupokigwa, kangi ikujja mwabuke ukwingila na kusooka, ukubwika pa liisu inunu. ¹⁰ Unhiji ikwisa nkibaga ku nyango jeene ijaa kuhija ing'oosi, ukusigoga na koonanga. Looli une niisile ukuti bajege na bwami, kangi bajege nabo ku bwingi.

¹¹ “Une ndi Ntiimi ununu. Unntiimi ununu, ikubwina ubwami bwake, ukuti ing'oosi syake silingasoba. ¹² Umbombi ujja akaja ntiimi gwa ng'oosi, kangi ing'oosi sikaja syake, linga akibwene ikinyamaana kikwisa, ikubopa na kusileka ing'oosi syene. Po ikinyamaana kikukola ing'oosi simo, ni singi sikubalanila. ¹³ Umbombi ikubopa paapo mundu gwa kuhombigwa, kangi atikusipaasya ing'oosi. ¹⁴ Une ndi Ntiimi ununu. Nsimeenye kanunu ing'oosi syangu, syope siimeenye, ¹⁵ bo ulu Taata aameenye une, na niine nummeenye. Niine ngubwina ubwami bwangu, ukuti ing'oosi syangu silingasoba. ¹⁶ Une ndi ni

ng'oosi isingi isi sikajamo nkibaga iki, syope ngulondigwa ukusilongosya. In'g'oosi isyo syope aasikulimanya iisyu lyangu. Ku njila ijo, aagukuja ntiimo gumogwene, nu Ntiimi jumojwene.

¹⁷ “Taata aanganile, paapo ngubuninga ubuumi bwangu, ukuti mbukabe kangi. ¹⁸ Akajako umundu uju abagiile ukubunyaka ubuumi bwangu. Une jo une ngusala ukubuninga ubuumi bwangu. Une ndi na maka agaa kubuninga ubuumi bwangu, kangi ndi na maka agaa kaja muumi kangi. Jo Taata juju uju aandagiile ukubomba bo ulo.”

¹⁹ Bo bapiliike inongwa isyo, abajuuta balinkulegana mbujobi. ²⁰ Bingi balinkujoba balinkuti, “Uju ali ni mbepo inyali, iji jimpelile ukuja gwa kigili. Mmasyu gaake tukukabamo ifiki?” ²¹ Looli bamo balinkukaanika balinkuti, “Amasyu ago gatikufuma mmundu uju ali ni mbepo inyali. Bule, imbepo inyali jibagiile ukumpela umfwa maaso ukukeeta?”

Abandu bingi bikunkaana Jesu

²² Po akabalilo akaa kyaka kya Bajuuta, ikya kukumbuka ukwigula itempeli, kalinkufika kula ku Jelusalemu. Akabalilo ako kaali kaa mmapepo. ²³ Jesu aasyunguutilaga ndupaso lwa tempeli, mwi ibalaasa ili ingamu jaake baatigi, ibalaasa lya Solomoni. ²⁴ ABajuuta bamo balinkunsyunguutila balinkunndaalusya balinkuti, “Bule, kututaamyaga mu ndumbula syitu mpaka ndili? Linga ugwe gwe Meesija, tubule pabwelu.” ²⁵ Looli Jesu

alinkubaamula alinkuti, “Une mbabuulile ukuti ne ani, looli umwe mukukaana ukunyitika. Ifika ifi ngubomba ku maka agaa Taata fyo ifi fikusisimikisya ukuti une ne ani.

²⁶ “Looli mukukaana ukunyitika paapo mukaja baa nkibugutila ikya ng’oosi syangu. ²⁷ Ing’oosi syangu sikulipilika iisyu lyangu. Une nsimeenye kanunu, syope sikungonga. ²⁸ Une ngubapa ubumi bwa bwila na bwila, batik-wisa kusobamo siku. Kangi akajako umundu ugwa kubanyaka ku maka ukufuma mmaboko gangu. ²⁹ Taata uju ambeelee abo nkulumba ukukinda boosa. Po akajako umundu uju abagile ukubanyaka mmaboko gaake. ³⁰ Une na Taata tuli kandu kamokeene.”

³¹ Po abajuuta bamo bo bapiliike isyo, balinkwanda ukusala amabwe kangi, ukuti bantuunye nu kungoga Jesu. ³² Looli Jesu alinkubabwula alinkuti, “Mbanangiisye imbombo sii nyingi inunu, isi mbombile ku maka agaa Taata. Imbombo jiliku iji jikubapela umwe ukunduunya na mabwe?” ³³ Abajuuta balinkwamula balinkuti, “Tutikulonda ukukutuunya na mabwe kunongwa jaa kubomba inunu, looli paapo kuntuka Kyala. Paapo ugwe kwijoba ukuti gwe Kyala, bo uli mundu itolo ulwa abandw abangi!”

³⁴ Jesu alinkubaamula alinkuti, “Bule, sikasimbigwa mwa baakalata biinu abaa ndagilo ukuti Kyala aatile, ‘Umwe mwe baakyala?’” ³⁵ Sisimbiigwe mwa Kalata

* **10:34** 10:34 Bala kalata gwa Isabuli 82:6.

uMwikemo ukuti abandu aba baalyambiliile indumi jaa Kyala, Kyala aabajobaga ukuti mwe baakyala. Na nuuswe tumeenye ukuti isi sisimbiigwe mwa Kalata uMwikemo sya nalooli amasiku goosa. ³⁶ Kali, fiki mukuti une nguntuka Kyala, apa nguti, 'Une ndi Mwana gwa Kyala?' Taata jo ujua aasungwile nu kunduma pakiisu. ³⁷ Linga ndikubomba imbombo isya Taata isi ikusibomba, po mulingaanyiitikaga. ³⁸ Looli linga ngubomba imbombo isi Taata ikusibomba, nalinga mutikwitika isi ngujoba, po namusiitikege imbombo isyo. Ku njila ijo, po aamukumanya ukuti Taata ali mmyangu, na niine ndi mwa Taata." ³⁹ Po aBajuuta bamo bo bapiliike isyo, balinkulonda ukunkola kangi, looli Jesu alinkupulumunyuka mmaboko gaabo.

⁴⁰ Po Jesu alinkubuka kangi kwi isiilya ilya lwisi Jolitani, alinkufika apa Johani oosyaga abandu kubwandilo, alinkutugala uko amasiku manandi. ⁴¹ Jesu bo ali kulakula, abandu bingi balinkummwisila nu kujoba nagwe balinkuti, "Johani akaabombile ikiika nakimo, looli inongwa syosa isya Jesu isi aajobaga syali sya nalooli." ⁴² Po abandu bingi aba baalipo pala balinkummwitika Jesu.

11

Ubwawe bwa Laasalo

¹ Aaliko umundu jumo ingamu jaake Laasalo. Ujo aali mbine. Aatugalaga nkaaja akaa mu Betaniya pamopeene na balumbu baake, Malija na Maalita. ² Malija ujo aali ilumbu

gwa Laasalo, jo ujũ aalimpakile uNtwa amafuta agaa luuma ulanunu nu kumpyasiila mmalandi ni nywili syake.* 3 Po Malija na Maalita balinkutuma indumi kwa Jesu balinkuti, “Gwe Ntwa, tukukubuula ukuti ummanyaani gwako Laasalo mbine.” 4 Jesu bo apiliike inongwa isyo alinkuti, “Ububine ubo bukaja bwa kunngoga, looli bwa kunangisya ubusisya bwa Kyala, ukuti abandũ baanyimikege ne Mwanaake ukwendela mbubine ubo.”

5 Jesu aabaganile fiijo Maalita na baamyabo Malija na Laasalo. 6 Looli Jesu bo apiliike ukuti Laasalo mbine, alinkongelapo ukutuugala pabũjo ubo amasiku mabili. 7 Po bo gakindile amasiku mabili, Jesu alinkubabuula abafundigwa baake alinkuti, “Tubuuke kangĩ mu Jutai.” 8 Abafundigwa baake balinkummwamula balinkuti, “Gwe Mmanyisi, akabalilo kakaaka itolo aBajuuta bamo baalondaga ukukutuunya na mabwe ukuti ufwe. Po fiki kulonda ukubuuka kangĩ uko?”

9 Jesu alinkwamula alinkuti, “Bũle, pamuusi pakaja ni sala kalongo na ibili? Linga umundu ikwenda pamuusi, akabagila ukwitika ikilundi kyake paapo ulumuli lukummulikila fyosa. 10 Looli ujũ ikwenda pakilo, ikwitika paapo ulumuli ulwa kuntuula lukajapo.”

11 Jesu bo ajobile isyo, alinkwendelela ukubabuula abafundigwa baake alinkuti, “Ummanyaani gwitu Laasalo agonile utalo, looli ngubuuka kukundembusya.” 12 Po

* 11:2 11:2 Bala kalata gwa Johani 12:1-8.

abafundigwa baake balinkummwamula balinkuti, “Gwe Ntwa, linga agonile utulo, ikupona.” ¹³ Jesu apa aajobaga ukuti Laasalo afwile, looli abafundigwa baake biinogonaga ukuti ikujoba ukuti agonile utulo.

¹⁴ Po Jesu alinkubabwula pabwelu alinkuti, “Laasalo afwile. ¹⁵ Looli une nhobwike ukuti ngaalipo bo Laasalo ikufwa, ukuti umwe mukindililepo ukunyitika. Po mwisege tubwuke kumyake.” ¹⁶ Po umfundigwa jumo ingamu jaake Tomasi ujū bantigi Mbasa, alinkubabwula abafundigwa abanine alinkuti, “Na nuuswe tubwuke, ukuti tukafwe pamopeene nagwe.”

Jesu ali na maka agaa kubasyasya abafwe

¹⁷ Po Jesu bo afikile nkiisu ikya mu Jutai nkaaja akaa mu Betanija, alinkwaga Laasalo amalile amasiku mana mwi ipumba. ¹⁸ Akaaja kaa mu Betanija mpaka mu Jelusalemu kilomita itatu buno. ¹⁹ Abandu bingi ukufuma mu Jutai baaliisile mu Betanija kukubakeeta Maalita na Malija, kunongwa jaa bwfwe ubwa ilumbu gwabo Laasalo.

²⁰ Po Maalita alinkupilika ukuti Jesu ali mu njila, alinkusooka panja na kubwuka kukummwambilila, looli Malija alinkusyala nnyumba. ²¹ Maalita alinkumbwula Jesu alinkuti, “Gwe Ntwa, linga gwalipo apa, ilumbu gwangu ngali akafwa. ²² Looli na ulu mmeenye ukuti kokoosa aka kunsuuma Kyala ikakupa.”

²³ Po Jesu alinkummwamula alinkuti, “Uliilumbugo ikusyaka na kaja mumi kangi.”

²⁴ Maalita alinkuti, “Gwe Ntwa, mmeenye ukuti Kyala bo ikubasyasya abandũ boosa pi isiku lya bulongi, joope ikwisa kusyuka nu kũja mũumi kangĩ.” ²⁵ Jesu alinkummwamula alinkuti, “Une jo une ngusyasya, kangĩ ne mũumi. Umundũ gwesa ujũ ikũnyiitika une, nalinga ikufwa aikujaga mũumi. ²⁶ Joope ujũ mũumi, kangĩ ikũnyiitika une atiisakufwamo siku. Bũle, kwitika isyo?” ²⁷ Maalita alinkwamula alinkuti, “Nalooli Ntwa, niitiike ukuti ugwe gwe Meesija, umwana gwa Kyala, jo ugwe Kyala akutũmile pakiisũ.”

Jesu ikulila

²⁸ Maalita bo ajobile isyo, alinkubũuka kukũmbilikila unũgũna Malija. Po alinkũmbũula kũmbali alinkuti, “Ummanyisi alipo apa, ikũkũbilikila.” ²⁹ Malija bo apiliike isyo, alinkũsumuka mbimbibi alinkubũuka kwa Jesu. ³⁰ Jesu aakaali ukwingila nkaaja ako, looli aali pabũjo ubũ Maalita aabũukile kukũmmwambilila. ³¹ Abandũ bala aba baabũukile kukũnkeeta Malija, baalimmbwene ikũsumuka nu kũsooka panja. Po balinkũnkonga, paapo biinogonaga ukuti Malija ikubũuka kwi ipũmba ukuti ko akalililege.

³² Malija bo afikile apa aalipo Jesu, alinkũmbona, alinkũfugama nkyeni mwa Jesu, po alinkũmbũula alinkuti, “Gwe Ntwa, linga gwalipo apa, iilũmbũ gwangũ ngali akafwa.” ³³ Jesu bo ammbwene Malija ikulila, na bandũ aba iisile nabo boope bikulila, alinkũkalala fiijo nu kũsulumania mu ndumbula jaake.

³⁴ Po alinkubalaalusya alinkuti, “Mummbiikile kuugu?” Balinkummwamula balinkuti, “Gwe Ntwa, tubuuke tukakunangisye.” ³⁵ Jesu alinkulila. ³⁶ Po abandũ aba baaliisile kuufwa balinkuti, “Keeta muno aalinnganiile Laasalo!” ³⁷ Looli bamo balinkuti, “Umundũ ujũ jo ujũ aalimbumbulwisye umfwa maaso. Po fiki akabomba nasimo kwa Laasalo, ukuti alingafwa?”

Jesu ikunsyũsya Laasalo

³⁸ Jesu bo akaali akaleele mu ndumbula jaake, alinkufika pi ipumba. Iipumba ilyo jaali mbako iji baajikupikiile ni ibwe iinywamu pa kifigo. ³⁹ Jesu alinkubabuula abandũ aba baalipo pala alinkuti, “Namulisoosyepo iibwe ilyo pa kifigo.” Po Maalita ujũ aali ilumbu ugwa ujũ afwile alinkwamula alinkuti, “Gwe Ntwa, ulũ andile ukununga, paapo gakindile amasika mana bo ali mwi ipumba.” ⁴⁰ Po Jesu alinkumbuula alinkuti, “Bule, ngakubuula ukuti linga kwitika, kububona ubusisya ubwa Kyala muno bujiiliile?”

⁴¹ Po balinkulisoosyapo iibwe lila. Jesu alinkukeeta kumwanya, alinkwipuuta kwa Kyala alinkuti, “Gwe Taata, nikugwa ulupi kumyako paapo kupilika inyiipuuto syangu.” ⁴² Mmeenye ukuti kumbilika akabalilo koosa, looli ngujoba isi kunongwa jaa kilundilo kya bandũ aba, ukuti biitike ukuti jo ugwe undumile.”

⁴³ Jesu bo ajobile isyo alinkulaata ukukoolela alinkuti, “Laasalo, sooka panja!” ⁴⁴ Po ujũ aafwile alinkusooka panja. Amalundi na

maboko gaake ganiembeteleliigwe nū mwenda ugwa kúsyilila. Kangi aali ni kitambala iki baalimpinyile kumaaso. Po Jesu alinkubabwala abandu bala alinkuti, “Namummwabule imyenda igyo, mundeke abukege.”

Abalongosi bikulonda injila ijaa kunnogoga Jesu

(Matai 26:1-5; Maalika 14:1-2; Luuka 22:1-2)

⁴⁵ Po aBajuuta bingi aba baaliisile kukunkeeta iifwa Malija, bo basibwene isi Jesu asibom-bile, balinkummwitika. ⁴⁶ Leelo aBajuuta bamo balinkubwuka ku Bafalisai nu kubabwala isi Jesu abom-bile. ⁴⁷ Po abapuuti abalongosi na Bafalisai balinkukoolela ukukomaano lwa Sanihendilini,† balinkulaalusania balinkuti, “Tubombe ifiki? Paapo umundu ujū ikubomba ifika fingi. ⁴⁸ Linga tukundeke ukuti abombege itolo ifika ifyo, abandu boosa aabikummwitika. ABalooma aabikwisa, bikwisa kukyonanga ikiisu kyitu ni tempeli.”

⁴⁹ Po jumo mbakulumba bala ingamu jaake Kajafa, ujū aali mpuuti unkulumba‡ nkabalilo ako, alinkubabwala alinkuti, “Umwe mukamanya nasimo!” ⁵⁰ Bule, mukamanya ukuti kanunu kumyinu ukuti umundu jumo abafwile abandu boosa, ukukinda ikiisu kyosa ukupyutigwa? ⁵¹ Kajafa akaajobile isyo ku bwigane bwake jujo. Looli paapo aali mpuuti unkulumba nkabalilo ako, aakungulukaga ukuti Jesu aikukifwila ikikolo kya Bajuuta. ⁵² Kangi

† 11:47 11:47 ISanihendilini Bala ku Isyakulingaania.

‡ 11:49 11:49 Umpuuti unkulumba Bala iisyu Abapuuti ku Isyakulingaania.

Jesu atikukifwila ikikolo ikyo kyene, looli ukuti ababungaanie abaana baa Kyala aba baabalani-ile, baje pamopeene.

⁵³ Ukufuma iisiku ilyo, abalongosi baa Bajuuta balinkwanda ukulonda injila ijaa kunngoga Jesu. ⁵⁴ Kunongwa ijo, Jesu alinkuleka ukwenda pabwelu mu Jutai. Looli alinkusookamo nū kubuuka kifuki na ndungalangala, mu Efulaimu, alinkutugala kulakula pamopeene na bafundigwa baake.

⁵⁵ Ikyaka kya Bajuuta ikya Pasa kyalī kifuki. Po abandu bingi balinkusookamo ukufuma ntwaja twabo, ukubuuka mu Jelusalemu ukuti bakijeelesye. ⁵⁶ Po balinkwendelela ukunndonda Jesu, balinkulaalusania bo babungeene pamopeene ndupaso lwa tempeli, balinkuti, “Umwe mukwinogona isya fiki? Bule, umundu ujo ikwisa pa kyaka iki pamo atikwisa?” ⁵⁷ Abapuuti abalongosi na Bafalisai baalagiile ukuti, umundu gwesa uju ameenye kuno aliko Jesu, abuuke kukubabuula ukuti bankole.

12

Malija ikumpaka amafuta Jesu

(Maalika 14:3-9; Matai 26:6-13; Luka 7:36-50)

¹ Bo gasyele amasiku ntandatu ukufika pa kyaka kya Pasa, Jesu alinkubuuka kangi ku Betanija, nkaaja aka aalinsyusiisye Laasalo

§ **11:55** 11:55 Bakijeelesye Kyala aabalagiile abandu baake ukwijeelesya pakabalilo akaa kyaka kya Pasa bo kikaali ukufika, ukuti baje beelu abasita kababye nakamo nkyeni mmyake. Bala kalata gwa 2 Isya Ntabalilo 30:17-19.

ukufuma mbafwe. ² Po abandu abaa pabujo bula balinkumpijila ifindu ifya namajolo. Maalita alinkumbombela. Laasalo aali jumo mbaheesya aba baatugeele pa meesa pamopeene na Jesu. ³ Po Malija alinkwega isupa jaa mafuta agaa ntengo unnywamu, agaa luma ulununu, alinkampaka Jesu mmalundi, alinkumpyasila ni nywili syake. Inyumba joosa jilinkwisula uluma ulwa mafuta.

⁴ Looli jumo mbafundigwa baake ingamu jaake Juuta Isikalyoti, uju aalondaga ukunndila Jesu, alinkuti, ⁵ "Fiki amafuta ago gatikuulisigwa indenali imia itatu* nu kupeeligwa abalondo?"

⁶ Juuta akaajobile bo ulo kunongwa jaa kubapaakisa abalondo, looli paapo aali nhiji. Umwene jo uju aajaga ni kinyambi ikya ndalama. Aahijaga indalama isi aajaga nasyo nu kusibombela mwene.

⁷ Po Jesu alinkummwamula Juuta alinkuti, "Mulingantaamyaga unkiikulu uju, mundeke, abiikile amafuta gaa pi isiku ili aabikusyila.

⁸ Abalondo muli nabo amasiku goosa. Looli une ndikuja pakuja pamopeene na nuumwe bwila."

Abalongosi baa Bajuuta bikujobesania isya kunngoga Laasalo

⁹ Po abandu bingi balinkupilika ukuti Jesu alipo pabujo bula, balinkubuka komma kukunkeeta umwene itolo, looli koope nu kunkeeta Laasalo, uju Jesu aalinsyusiisye ukufuma mbafwe. ¹⁰ Po abapuuti abalongosi

* **12:5** 12:5 Indenali imia itatu gwali mfwalo gwa masiku imia itatu. Bala iisya indenali ku isyakalingaania.

balinkulonda injila ijaa kunngoga joope Laasalo,
¹¹ paapo kunongwa jaa kusyuka Laasalo,
 aBajuuta bingi baabasambukiile abalongosi
 baabo, balinkummwitika Jesu.

*Abandu bikummwambilila Jesu na kaluulu mu
 Jelusalemu*

*(Matai 21:1-11; Maalika 11:1-11; Luuka 19:28-
 40)*

¹² Kilaabo kyake, ikilundilo ikinywamu ikya
 bandu aba baaliisile kukusekela ikyaka kya
 Pasa, baapiliike ukuti Jesu ali mu njila ik-
 wisa mu Jelusalemu. ¹³ Po balinkwega isamba
 isya tugindwa, balinkubuka kukummwambilila
 Jesu. Balinkulaata balinkuti,

“Hosyana!† Asajigwege ujũ ikwisila mu ngamu
 jaa Ntwa Kyala!

Asajigwege uMalafyale gwa Banyaisilaili.”‡

¹⁴ Po Jesu alinkujaaga imwana jaa mbunda,
 alinkwitoga bo muno sisimbiigwe mwa Kalata
 uMwikemo ukannjoba umwene ukuti,

¹⁵ “Mwe bandu baa mu Syoni,§ mulingatiilaga!
 Namukeete, uMalafyale gwinu ikwisa,

iitogile imwana jaa mbunda.”*†

¹⁶ Akabalilo ako, abafundigwa baa Jesu
 bakaasyageenie isyo. Leelo bo Jesu

† **12:13** 12:13 Hosyana Kokuti Gwe Ntwa tũpoke! ‡ **12:13**

12:13 Bala kalata gwa Isabũli 118:25-26. § **12:15** 12:15 Syoni

ngamu ijingi ijaa Jelusalemu. * **12:15** 12:15 Iitogile imwana

jaa mbunda Abanyafyale biitogaga ifalaasi isya bwite. Po Jesu
 ukwitoga imbunda bo ikwingila mu Jelusalemu, aanangisyaga
 ukuti umwene ikwisa na lutengaano, jo malafyale gwa lwijiisyo!

† **12:15** 12:15 Bala kalata gwa Sakalija 9:9.

asyukile, po balinkukumbuka ukuti isyo syasimbiigwe ukannjoba umwene, na muno baalimbombiile.

¹⁷ Abandu aba baali na Jesu bo ikumbilikila Laasalo ukufuma mwi ipumba na kunsyasya ukufuma mbafwe, baasifumwisye inongwa isyo.

¹⁸ Po abandu bingi baapiliike inongwa isya ki-ika iki aabombile, jo nongwa iji baafumile ku Jelusalemu ukubuka kukummwambilila Jesu.

¹⁹ Looli aBafalisai balinkulaalusania balinkuti, “Mukukeeta? Tukabagila ukubomba nakamo! Keeta, abandu boosa bikunkonga umwene.”

Jesu ikujoba isya bafwe bwake

²⁰ Abandu aba baabukile ku Jelusalemu, kukummwipuuta Kyala pa kyaka kya Pasa, bamo bakaali Bajuuta.

²¹ Po abandu abo balinkubuka kwa Filipo ujū aafumile mu Betisaita nkiisu ikya Galilai, balinkusuma balinkuti, “Mwimikigwa, tukusuma tujobepo na Jesu.” ²² Filipo alinkubuka kukummbuula Andeleja inongwa isyo, po Filipo na Andeleja balinkubuka kwa Jesu kukummbuula.

²³ Jesu alinkubaamula alinkuti, “Akabalilo kafikile akaa busisya ubwa Nnyamundu ukuboneka pabwelu.

²⁴ Nalooli nikubabuula, linga uluseke lukasyiligwa mu mfu bo ulwa mundu ujū afwile, lukabagila ukumela, looli linga lusyiliigwe, lukumela na kupa iseke inyingi.

²⁵ Umundu gwesa ujū ikulonda ukubuponesya ubumi bwake, ikubupeesyaga ubumi bwa bwila na bwila, looli umundu gwesa ujū atikubupaasya ubumi bwake pakiisu

apa, ujo ikubuponesya ubuumi bwake, ukuti bujege bwa bwila na bwila. ²⁶ Umundu gwesa uju ikumbombela une, fikuti angongege. Kangi popoosa pala apa ndipo, po apa umbombeli gwangu ikujapo. Taata ikummwimikaga umundu gwesa uju ikumbombela une.

²⁷ “Liilino nandile ukusulumania fiijo mu ndumbula jangu. Kali njobe buleebule? Kali ndigi, ‘Gwe Taata, ngukusuma gumboke nkabalilo akaa ngubilo aka?’ Himma, ngabagila ukusuma bo ulo paapo niisile kukutaamigwa pakiisu apa. ²⁸ Gwe Taata Kyala, ubusetule ubusisya ubwa ngamu jaako.”

Po Kyala alinkujoba ukufuma kumwanya alinkuti, “Gwe Mwanangu, nsetwile, kangi ngwendelelaga ukubusetula.” ²⁹ Po ikilundilo ikya bandu aba baalipo pala bo bapiliike iisya ukufuma kumwanya, bamo balinkuti, “Injasi jikutajanika,” abangi balinkuti, “Gwandami gwa Kyala aajobaga nagwe.” ³⁰ Looli Jesu alinkubabuula abandu bala alinkuti, “Iisya ili mwalipilikaga likaali lya kunduuula une, looli lyali lya kubatuula umwe. ³¹ Liilino kafikile akabalilo akaa Kyala ukubalanga abandu abaa pakiisu apa. Liilino kafikile akabalilo akaa Kyala akaa kunkaga Seetano, uju jo ndagili gwa pakiisu apa. ³² Une bo mfyusiigwe, nikwisa kubakwaba boosa ukuti biise kumyangu.” ³³ Jesu aajobile bo ulo, ukunangisya muno aikufwila.

³⁴ Po ikilundilo ikya bandu balinkummwamula Jesu balinkuti, “Tubalile mwa Kalata uMwikemo ukuti, Meesija aikujaga muumi bwila na

bwila.‡ Po fiki kuti abandu aabikumfyusya Nnyamundu? Bule, Nnyamundu jo jwani?"
 35 Jesu alinkubabwula alinkuti, "Ulamuli lukuja pamopeene na nuumwe kukabalilo akapimba itolo. Mwendelelege ukwenda ndumuli ulu bo lulipo, ukuti ingiisi jilingiisa kubatola, paapo umundu ujw ikwenda mu ngiisi akakumanya kuno ikubwuka. 36 Mubiikege ulusubilo lwinu ndumuli ulo ukuti mujege baana baa lamuli." Jesu bo ajobile isyo, alinkukileka ikilundilo kila, alinkwakwibwila.

ABajuuta bingi bikwakaana ukummwitiika Jesu

37 Na paapo Jesu aabombile ifiika fingi nkyeni mmyabo, poope abandu bingi bakaalimmwitiike. 38 Syali bo ulo ukuti gaboneke amasyu aga unkunguluka Jeesaja aajobile ukuti,

"Gwe Ntwa, jo jwani iitiike indumi jitu?

Kangi, uNtwa ansetuliile jwani amaka gaake?"§

39 Bakaalimmwitiike paapo Kyala aajobile ukwendela kwa Jeesaja ukuti,

40 "Agogile amaaso gaabo,

nu kusipela ubukafu indumbula syabo, ukuti balingakeetaga,

balingasyaganiaga mu ndumbula, ukuti balingapinduka, po naababumbwusyaga."*

41 Jeesaja aajobile isyo paapo aabwene ubwusya bwa Jesu nu kujoba inongwa syake.

‡ 12:34 12:34 Bala kalata gwa Isabwili 110:4. § 12:38 12:38 Bala kalata gwa Jeesaja 53:1. * 12:40 12:40 Bala kalata gwa Jeesaja 6:10.

⁴² Poope, abalongosi bingi abaa Bajuuta baalimmwitiike Jesu, looli bakaajobaga pabwelu ukuti bammwitiike, kunongwa jaa kubatiila aBafalisai ukubakaga mu sinagogi. ⁴³ Abalongosi abo baaliiganile fiijo ukwimikigwa na bandu, ukukindapo ukwimikigwa na Kyala.

Abandu bikwisa kulongigwa ku masyu aga ajobile Jesu

⁴⁴ Po Jesu alinkujoba pabwelu alinkuti, "Umundu uju ikunyitika une, atikunyitika une niimwene, looli ikummwitika na uju andumile. ⁴⁵ Umundu gwesa uju aambwene une, aambwene na uju andumile. ⁴⁶ Une niisile pakisu apa bo ulwa lumuli, ukuti kakuti mundu uju ikunyitika aleke ukuya mu ngiisi.

⁴⁷ "Umundu gwesa uju ikupilikisya amasyu gangu, looli atikugakonga, une ndikwisa kunndonga, paapo ngaaliisile pakisu apa kukubalanga abandu, looli naaliisile kukubapoka. ⁴⁸ Bubuubo umundu gwesa uju ikungaana une pamopeene na masyu gangu ikwisa kulongigwa. Amasyu aga njobile go aga gikwisa kunndonga pi isiku ilya kummalikisyo. ⁴⁹ Namanga ngajoba ku bulagili bwangu jujune, looli Taata uju andumile, jo uju aandagiile isya kujoba, na muno ngusijobelaga. ⁵⁰ Kangi mmeenye ukuti ululagilo lwake lukubapa abandu ubumi bwa bwila na bwila. Po une ngujoba syene isi Taata aandagiile ukusijoba."

13

Jesu ikubasugusunya amalundi abafundigwa baake

¹ Po ikyaka kya Pasa bo kikaali ukufika, Jesu alinkusyagania ukuti akabalilo kaake kafikile, akaa kusookapo pakiisu apa ukubuuka ku Gwise. Akabalilo koosa bo ali pakiisu apa, aabaganile abandu baake, kangi aabaganile mpaka kummaliikisyo.

² Jesu na bafundigwa baake balinkutugala pakulya ifindu ifya namajolo. Akabalilo ako Seetano aalimo mu ndumbula jaa Juuta umwana gwa Simoni Isikalyoti, ukuti anndiile Jesu.

³ Jesu aameenye ukuti Taata aalimpeele ubulagili ubwa kutulongosya utundu toosa, kangi ukuti aafumile kwa Kyala, nu kuti aikubuuka kangi kwa Kyala.

⁴ Po Jesu alinkuleka ukulya, alinkwima alinkubiika iigolole lyake pambali, alinkwega iitaabulo alinkwipinya mu nsana.

⁵ Alinkukusya amiisi mwi ibeeseni. Po alinkwanda ukubasugusunya amalundi* abafundigwa baake nu kubapyasiila ni taabulo ili aaliipinyile.

⁶ Jesu bo afikile apa aalipo Simoni Peeteli, Peeteli alinkunndaalusya alinkuti, "Gwe Ntwa bule, kulonda ukusugusunya amalundi gangu?"

⁷ Jesu alinkummwamula alinkuti, "Ugwe ukasimanya isi ngubomba akabalilo aka, looli aakusimanya piitaasi."

⁸ Peeteli alinkummwamula alinkuti, "Ukabagila

* **13:5** 13:5 Ukubasugusunya amalundi Jesu aabombaga imbombo ijo iji abatamwa baajibombaga ku batwa baabo.

siku ukusugusuya amalundi gangu!” Po Jesu alinkummwamula alinkuti, “Linga ngakusugusuya ugwe, ukabagila ukaja pamopeene na niine kangi.”⁹ Po Peeteli alinkummwamula alinkuti, “Gwe Ntwa, linga sili bo ulo, ulingaasugusuya geene amalundi, looli na maboko gangu pamopeene nu ntwa gwangu.”¹⁰ Jesu alinkummwamula alinkuti, “Umundu uja oogile, atikulondigwa ukooga kangi, looli ukusugusula amalundi geene. Ujo mwelu loosa. Umwe muli beelu, looli jumo pakati pamyinu akaja mwelu.”¹¹ Jesu aalimmeenye uja aikundiila, jo nongwa iyi aajobile ukuti, “Jumo pakati pamyinu akaja mwelu.”

¹² Jesu bo amalile ukubasugusuya amalundi abafundigwa baake, alinkwega iigolole lyake, alinkutugala kangi apa baalyaga ifindu, alinkubabwala alinkuti, “Bule, musyageenie isi mbabombiile umwe?”¹³ Umwe mukujoba une mukuti, ‘Mmanyisi,’ kangi mukuti, ‘Ntwa.’ Mukujoba sya nalooli, paapo une ndi Mmanyisi, kangi ndi Ntwa.¹⁴ Une ne Mmanyisi, kangi ne Ntwa, mbasuguswise amalundi. Bubwabo na nuumwe musugusaniege amalundi.¹⁵ Mbanangiisye ikifwanikisyo ukuti na nuumwe mubombelanilege bo muno une mbabombiile umwe.¹⁶ Nalooli nikubabwala, untumwa akaja nkulumba ukunkinda untwa gwake, kangi uju ikutumigwa akaja nkulumba ukunkinda uju ikantuma.¹⁷ Linga musyaganie isyo, po Kyala ikubasajaga linga mukukonga ikifwanikisyo iki.

¹⁸ “Ndikujoba isi kuli umwe mwesa.

Mbameenye ukufuma kubwandilo abandu aba mbasalile ukuya bafundigwa bangu. Looli njobile isi ukuti sibonekelemo isi sisimbiigwe mwa Kalata uMwikemo ukuti, 'Ummanyaani gwangu uju aalyaga ifindu pamopeene na niine, asanwike ukuya ndugu gwangu.'†
 19 Nikubabuula syosa isi akabalilo aka, bo inongwa isyo sikaali ukuboneka, ukuti bo siboniike, mukwitikaga ukuti une jo jula.‡
 20 Nalooli nikubabuula, umundu gwesa uju ikummwambilila uju nuntumile, ikunyambilila jo une. Bubuabo uju ikunyambilila une, ikummwambilila uju andumile."

Jesu ikujoba isya uju aikunndiila

(Matai 26:20-25; Maalika 14:17-21; Luka 22:21-23)

21 Jesu bo ajobile isyo, aasulumeenie fi-ijo mu ndumbula jaake, alinkujoba pabwelu alinkuti, "Nalooli nikubabuula, jumo nkibugutila kyinu, ikunndiila." 22 Po abafundigwa baake balinkwanda ukukeetana, paapo bakaameenye ukuti ikunnjoba jo jwani. 23 Aalipo umfundigwa jumo uju Jesu aalinnganile fiijo. Umwene aatugeele kifuki na Jesu bo ali pakulya. 24 Po Simoni Peeteli alinkunkoopa umfundigwa ujo, alinkummubuula alinkuti, "Gundaalwusye Jesu, ikunnjoba jwani?" 25 Po umfundigwa jula alinkummwegamila Jesu, alinkunndaalwusya alinkuti, "Gwe Ntwa, jo jwani aikukuliila?"

† **13:18** 13:18 Bala kalata gwa Isabuli 41:9. ‡ **13:19** 13:19 Une jo jula Elo mo muno Kyala aaliijobile nDwitikano uLukulu. Bala kalata gwa Ukusooka 3:14; Jeesa 43:10.

²⁶ Jesu alinkwamula alinkuti, “Jo ujũ nguja pakũmpa akameenya akaa kisyesyẽ bo ndobiile mu mposi.” Po alinkwega akameenya akaa kisyesyẽ, alinkutobela mu mposi, alinkũmpa Juuta, umwana gwa Simoni Isikalyoti. ²⁷ Juuta bo ambiliile akameenya kala akaa kisyesyẽ, nakalinga Seetano alinkũmmwingila. Po Jesu alinkũmbũula alinkuti, “Isi kũlonda ukũbomba, bombaga mbibimbibi!” ²⁸ Looli abandũ boosa aba baalyaga, bakaasyageenie ukuti fiki Jesu ajobile bo ulo.

²⁹ Kũnongwa jaa kuti Juuta jo ujũ aakolaga ikinyambi ikya ndalama, bamo biinogonaga ukuti Jesu ammbũulile ukuti akũule ifi fikũlondigwa pa kyaka, pamo abape abalondo indalama simo. ³⁰ Po Juuta bo ambiliile akameenya kala, nakalinga alinkũsooka panja. Kaali kabalilo kaa pakilo.

Jesu ikũbapa abafundigwa baake ulũlagilo ulũpya

³¹ Po Juuta bo asookile panja, Jesu alinkũbabũula abafundigwa baake alinkuti, “Liilino ubũsisya bwangũ ne Nnyamundũ bukũja pakũboneka pabwelu. Kangi aabukũboneka pabwelu ubũsisya bwa Kyala ukwendela mu mbombo syangũ. ³² Linga bukũboneka ubũsisya bwake ukwendela mu mbombo syangũ, po joope Kyala ikũbanangisya abandũ ubũsisya bwangũ ne Nnyamundũ, kangi ikũbomba bo ulo lũlũlũ.

³³ “Mwe baanangũ, ngujaga na nuumwe kũkabalilo akapimba itolo. Bo ulũ naababũulile

abalongosi baa Bajuuta, bubuubo nikubabuula na nuumwe liilino ukuti, mukundondaga looli mukabagila ukwisa kuno ngubuuka. ³⁴ Looli liilino ngubapa ululagilo ulupya, ngubalagila ukuti, 'Mugananege. Bo ulu une mbaganile umwe, bubuubo nuumwe mugananege.' ³⁵ Linga mukuganana, po abandũ boosa aabikumanyaga ukuti umwe muli bafundigwa bangu."

Jesu ikujoba ukuti Peeteli ikuja pakunkaana (Matai 26:31-35; Maalika 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶ Po Peeteli alinkunndaalusya Jesu alinkuti, "Gwe Ntwa, kubuuka kuugu?" Jesu alinkummwamula alinkuti, "Ngubuuka kuno ugwe ukabagila ukungonga akabalilo aka, looli aakungonga piitaasi." ³⁷ Peeteli alinkunndaalusya alinkuti, "Gwe Ntwa, bule, paapo fiki ngabagila ukukukonga akabalilo aka? Une ngufwaga kunongwa jaako!" ³⁸ Jesu alinkummwamula alinkuti, "Peeteli, bule ubagiile ukufwa kunongwa jangu? Nalooli nikukubuula, bo ingongobe jikaali ukukoolela, kungaana katata."

14

Injila jaa kubuuka kwa Kyala

¹ Jesu alinkwendelela ukubamanyisya alinkuti, "Mulingalalamukaga mu ndumbula syinu, mummwitikege Kyala, kangi muunyiitikege na niine. ² Ubujjo bulimo bwingi mu nyumba jaa Taata. Linga sikaali bo ulo, ngali mbabuuile.

Liilino nsumwike kukubatendekekesya ubujo.*
 3 Bo mbuukile nu kubatendekekesya ubujo, angwisa kangi kukubeega, ukuti ubujo ubu ngujangapo, na nuumwe mukujaga palapala pamopeene na niine. 4 Umwe mujimeenye injila iji jikubalongosya kubujo kuno ngubuuka.”

5 Po Tomasi alinkunndaalusya Jesu alinkuti, “Gwe Ntwa, uswe tukakumanya kuno kubuuka. Bule, po tubagiile ukujimanya injila buleebule?”

6 Jesu alinkwamula alinkuti, “Une ne njila, ne bwanalooli, kangi ne buumi. Akajako umundu gwesa uju abagiile ukwisa kwa Taata linga akendela kumyangũ. 7 Linga mwaliimeenye, po ngali mummeenye joope Taata. Ukwandila ula, mummeenye, kangi mummbwene.”

8 Po Filipo alinkummbuula alinkuti, “Gwe Ntwa, tukukusuma utunangisye Taata. Linga utunangiisye bo situfwene.” 9 Jesu alinkumwamula alinkuti, “Filipo, ndi na nuumwe akabalilo akatali koosa aka, poope ukaali ukaamanya une? Umundu gwesa uju aambwene une, ammbwene na Taata. Po fiki kuundaalusya ukuti, ‘Tunangisye Taata?’

10 Bule, utikwitika ukuti une ndi mwa Taata, na Taata ali mmyangũ? Amasyu aga ngubabuula gatikufuma mu nyiinogono syangũ, looli Taata ikubomba imbombo jaake bo ali nkati mmyangũ.

11 Mwitikege isi ngujoba ukuti ndi nkati mwa Taata, nu kuti ali nkati mmyangũ. Looli linga

* 14:2 14:2 Linga sikaali bo ulu, ngali mbabuulile. Liilino nsumwike kukubatendekekesya ubujo Mwa baakalata bamo basimbile Linga sikaali bo ulu, bule ngali mbabuulile ukuti nsumwike kukubatendekekesya ubujo?

umwe mutikwitika isi ngujoba, po namwitikege kunongwa jaa mbombo isi ngubomba. ¹² Nalooli nikubabwala, umundu gwesa uja ikunyitika, ikusibombaga imbombo silasila isi une ngusibomba. Kangi aikubombaga ni nywamu ukukinda isi ngubomba, paapo ngubwaka kwa Taata. ¹³ Linga mukusuma akandu kokoosa mu ngamu jangu, une angubomba bo muno mukusumila. Ku njila ijo, ngunangisya ubwisya bwa Taata muno bujiliile. ¹⁴ Linga mukusuma akandu kokoosa mu ngamu jangu, angubomba bo muno mukusumila.”

Jesu ikujoba isya kwisa kwa Mbepo Mwikemo

¹⁵ “Linga muunganile mukusibombaga imbombo syosa isi naabalagiile. ¹⁶ Po na niine angusuma Taata ukuti abape unjili† ujungi, ukuti ajege pamopeene na nuumwe, kangi atiisakubaleka siku. ¹⁷ Mbepo uja aikubasetulila abandu ubwanalooli. Abandu aba bikunkaana Kyala bakabagila ukummwambilila Mbepo ujo, paapo batikummbona, kangi bakamanya. Looli umwe mummeenye Mbepo gwa Kyala paapo ikutugala pamopeene na nuumwe, kangi ikujaga nkati mmyinu.

¹⁸ “Ndikubaleka mwibeene bo ulwa bapiina, looli angwisa kangi kumyinu. ¹⁹ Pasyele panandi andikubonekaga kangi pakiisu apa. Looli umwe aamukumbona. Kunongwa jaa kuti une anguja mumi, nuumwe aamukuja bumi. ²⁰ Pi isiku lila, aamukumanya ukuti une ndi nkati mwa

† **14:16** 14:16 unjili Kokuti untauli. Bala iisya unjili ku isyakulingaania.

Taata, na nuumwe muli nkati mmyangu, niine ndi nkati mmyinu. ²¹ Umundu gwesa uju ikusimanya nu kusibomba isi ngulagila, ujo jo uju aanganile. Joope umundu uju aanganile, Taata ikunngana. Niine ngunngana nu kwibonesya kumyake.”

²² Po umfundigwa jumo ingamu jaake Juuta, uju akaja jo Juuta Isikalyoti, alinkunndaalusya Jesu alinkuti, “Gwe Ntwa, bale, sibagiile baleebale ukwibonesya kumyitu, looli utikwibonesya ku bandu abangi boosa?” ²³ Jesu alinkammwamula alinkuti, “Umundu gwesa uju aanganile ikusibombelaga isi ngunndagila. Bububu Taata ikunngana, kangu une na Taata aatukwisa kumyake, nu kutugala pamopeene nagwe. ²⁴ Looli umundu gwesa uju akaangana, atikusibombela isi ngunndagila. Kangi, isi ngubalagila sikaja syangu, looli sikufuma kuli uju andumile kumyinu.

²⁵ “Mbabulile syosa isyo bo ngaali ngutugala pamopeene na nuumwe. ²⁶ Looli unjiili ujo, kokuti Mbepo Mwikemo, uju Taata ikantuma kumyinu mu ngamu jangu, jo uju aikubamanyisyaga nu kubakumbusya syosa isi naababulile. ²⁷ Bo ngusookapo, ngubapa ulutengaano lwangu. Ngubapapo ulutengaano ula lukaja bo ula lukufuma ku bandu aba bikunkaana Kyala. Mulingalalamukaga mu ndumbula syinu, kangu mulingatiilaga syosyosa. ²⁸ Mupiliike isi mbabulile ukuti, ‘Ngubuka, looli angwisa kangu kumyinu.’ Linga nalooli muunganile, ngali mukuhoboka ukupilika ukuti

ngubuuka kwa Taata, paapo Taata jo nkulumba ukunginda une.

²⁹ “Mbabuulile syosa isyo akabalilo aka, bo inongwa isyo sikaali ukuboneka, ukuti bo si-boniike mukuunyitikaga. ³⁰ Ngabagila ukujoba na nuumwe akabalilo akatali, paapo undagili gwa pakiisu apa, kokuti Seetano, ikwisa. Looli akaja na maka kumyangu. ³¹ Isi ngusibomba syo isi Taata aaliindagiile ukubomba, ukuti abandũ boosa bamanye ukuti nunnganile. Ulu, namwime ukuti tusookepo apa.”

15

Jesu jo mpiki ugwa maafilu ugwa nalooli

¹ Jesu alinkwendelela ukubamanyisya alinkuti, “Une ndi mpiki ugwa maafilu ugwa nalooli, Taata jo ndimi. ² Kukuti kasamba kangu aka katikupa iseke, Taata ikukasoosyamo. Looli kukuti kasamba aka kikupa iseke, Taata ikukapaatilila ukuti kapege fiijo. ³ Umwe mupaatililiigwe, kokuti muli beelu, paapo mwitiike imanyisyo syangu. ⁴ Mwendelelege ukaja mmyangu, na niine ngwendelelaga ukaja mmyinu. Bo ulu akasamba kakabagila ukupa iseke keene kisita kwitoteka mmaafilu, bubuubo mukabagila ukubomba ubwigane bwa Kyala kisita kaja mmyangu.

⁵ “Une ndi mpiki ugwa maafilu, umwe muli tusamba. Umundu uju ikaja mmyangu, na niine nguja mmyake, ujo ikupaga iseke inyingi, paapo kisita une mukabagila ukubomba nasimo.

⁶ Umundu gwesa uju atikaja mmyangu afwene

na kasamba aka kikutaagigwa na kuuma. Po abandũ bikukasala na kukasopa mmooto, kikupya. ⁷ Linga mukuja mmyangu na masyu gangu gikuja nkati mmyinu, po munsuumege Taata koosa aka mukulonda, ikubapaga. ⁸ Linga mukupa iseke inyingi, na kuja bafundigwa bangu baa nalooli, mukubunangisyaga pabwelu ubasisya bwa Taata. ⁹ Bo ulwa Taata muno aanganiile une, mo muno niine mbaganile umwe. Po mwendelelege ukuja ndugano lwangu. ¹⁰ Linga mukubomba isi ngubalagila, po mukwendelelaga ukuja ndugano lwangu, bo muno une nsibombile isi Taata aaliindagiile na kuja ndugano lwake.

¹¹ “Mbabuulile isi ukuti musekelege bo ulwangu, kangi musekelege fiijo. ¹² Isi ngubalagila syo isi, mugananege bo ulu une mbaganile umwe akabalilo aka bo ndi pamopeene na nuumwe. ¹³ Umundu uju ikubafwila abamanyaani, ali na lugano ukukinda ulugano ulwa luko loosa. ¹⁴ Linga mukubomba isi mbalagiile, umwe muli bamanyaani bangu. ¹⁵ Ukwandila ulu, ndikubakooelaga kangi ukuja batumwa bangu, paapo untumwa akajimanya inyango jaa nkulumba gwake. Looli umwe mbasetuliile syosa isi naafumile nasyo ukufuma kwa Taata, po ulu ngubakooelaga bamanyaani bangu. ¹⁶ Mukaja jo umwe mwaliisalile une, looli jo une naabasalile umwe ukuja bafundigwa bangu. Naabasungwile ukuti mupege iseke isi sitikumalika siku. Po syosa isi mukusuma mu ngamu jangu, Taata ikubapaga. ¹⁷ Po leelo

ngubalagila umwe ukuti mugananenge.”

Abandu abaa pakiisu apa bababengile aba bikummwitika Jesu

18 “Linga abandu abaa pakiisu apa bikubabenga umwe, mukumbukege ukuti baatalile ukumbenga une. 19 Linga mwali bandu abaa pakiisu apa, po abo ngali babaganile bo muno babaganiile abandu baake. Looli umwe mukaja baa pakiisu apa, paapo mbasalile ukufuma pakiisu apa, jo nongwa iji abandu abaa pakiisu apa bababengile. 20 Mulingiibwaga isi naababulile ukuti, ‘Untumwa akaja nkulumba ukunkinda untwa gwake.’ Po linga baalimbeele ingubilo une, na nuumwe bikubapaga ingubilo, looli linga bikwitika imanyisyo syangu, aabikwitikaga ni syinu. 21 Looli bikubabombela syosa isyo kunongwa jaa kujikonga ingamu jangu, kangi kunongwa jaa kuti bakampanya uju andumile. 22 Linga ngaaliisile kumyabo nu kujoba nabo, po ngali bakaja nu butulanongwa. Looli liilino, bakabagila ukwinosya ukuti bakaja nu butulanongwa.

23 “Umundu gwesa uju ikumbenga une, ikumbenga na Taata. 24 Mbombile ifika ifinywamu ifi akabombamo najamo. Linga bakaafibwene, ngali bakaja nu butulanongwa. Looli liilino basibwene syosa isi naabombile, poope bakaali ikumbenga, joope Taata bikumbenga. 25 Isi siboniike ukuti amasyu

gaboneke aga gasimbiigwe mwa Kalata uMwikemo ukuti, 'Baaliimbengile itolo.'*

²⁶ “Nguntuma kumyinu uNjiili, uju jo Mbepo Mwikemo, ugwa kubasetulila abandu boosa ubwanalooli. Ikufuma kwa Taata, na bo ikufika kumyinu aikubasisimikisyaga ubwanalooli bwangu. ²⁷ Kangi na nuumwe aamukusisimikisyaga inongwa syangu, paapo mwali pamopeene na niine ukufuma kubwandilo.”

16

¹ Jesu alinkwendelela ukubamanyisya alinkuti, “Mbabulile syosa isi ukuti mulingaleka ukunyitika. ² Looli abandu aabikubakagaga umwe mu sinagogi syabo. Kikwisa akabalilo aka linga umundu ikungoga jumo pakati pamyinu, ikwinogonaga ukuti ikubomba imbombo jaa Kyala. ³ Aabikubabombelaga bo ulo paapo bakampanya Taata, kangi bakaampanya une. ⁴ Looli mbabulile isyo ukuti akabalilo kaabo akaa kubomba isyo bo kafikile, aamusikumbukege isi naababulile.”

Imbombo jaa Mbepo Mwikemo

“Ngaababulile isyo syosa kubwandilo, paapo naali pamopeene na nuumwe. ⁵ Po ulu ngubuuka kwa Taata uju andumile kumyinu. Looli akajapo najumo pakati pamyinu ugwa kuundaalusya ukuti, 'Bule, kubuuka kuugu?' ⁶ Musulumeenie fiijo mu ndumbula syinu paapo mbabulile ukuti ngubuuka kwa Taata.

* 15:25 15:25 Bala kalata gwa Isabali 35:19; 69:4.

7 “Ngubabuula isya nalooli, kanunu kumyinu ukuti ngubuuka kwa Taata. Linga ndikubuuka, uNjiili jula akabagila ukwisa kumyinu. Looli linga ngubuuka, anguntama kumyinu. 8 Jula bo iisile, aikubanangisyaga abandũ boosa ukuti abeene batulanongwa, nu kuti une ndi ngolofu, kangi ukuti Kyala ikwisa kubalonga. 9 Aikubanangisyaga abeene ukujã batulanongwa, paapo batikũnyitika une. 10 Aikubanangisyaga ukuti ndi ngolofu paapo ngubuuka kwa Taata nu kuti aamutikũmbona siku. 11 Aikubanangisyaga pabwelu ukuti Kyala aikubalonga paapo anndongile Seetano ujũ jo ndagili gwa pakiisũ apa.

12 “Ngaali ndi nasyo nyingi isya kubabuula, looli akabalilo aka mukabagila ukusyagania. 13 Mbepo jula, ujũ aikubasetulila ubwanalooli boosa, bo iisile kumyinu, aikubalongosyaga ukubumanya ubwanalooli boosa. Atiisakujobaga kũ bulagili bwake jũũjo, looli ikujobaga isi asipiliike nu kubabuula isi aasikuboneka. 14 Mbepo ujũ aikubanangisyaga ubusisya bwangu, paapo aikubabũulaga syosa isi aikwegaga kumyangũ. 15 Utandũ toosa utũ Taata ali nato twangu. Jo nongwa iji ngujoba ukuti Mbepo ujũ aikubabũulaga syosa isi aikwegaga ukufuma kumyangũ.”

Ubusulumanie aabukusanuka ukujã lusekelo

16 “Kasyele akabalilo akapimba aamutikũmbona, kangi kasyele akabalilo akapimba aamukũmbona.”

17 Po abafundigwa baake bamo balinkulaalusania balinkuti, “Bule, kokuti fiki ulu ikujoba ukuti, ‘Kasyele akabalilo akapimba aamutikumbona, kangi kasyele akabalilo akapimba aamukumbona,’ nu kuti, ‘Ngubuka kwa Taata?’ ” 18 Po balinkwendelela ukulaalusania balinkuti, “Kokuti fiki, ‘Akabalilo akapimba?’ Uwe tutikusyagania isi ikusijoba.”

19 Jesu alinkusyagania ukuti bikulonda ukunndaalusya isi ajobile, po alinkubalaalusya alinkuti, “Bule, mukulaalusania isi njobile ukuti, ‘Kasyele akabalilo akapimba aamutikumbona, kangi kasyele akabalilo akapimba aamukumbona?’ ” 20 Nalooli nikubabwala, umwe aamukulilaga nu kusulumania, looli abandu abaa pakiisu apa aabikuhobokaga. Aamukusulumania kukabalilo akapimba, looli ubusulumanie bwinu aabukusanuka ukuja lusekelo. 21 Linga unkiikulu ikubuka kukupaapa umwana, ikusulumania paapo akabalilo kaa butolwe bwake kafikile. Looli bo apaapile, atikukumbuka kangi ubutolwe ubo kunongwa jaa lusekelo lwa kupaapigwa umwana pakiisu. 22 Bubwabo na nuumwe muli nu busulumanie kukabalilo. Looli angwisa kangi kumyinu, po aamukujaga nu lusekelo mu ndumbula syinu. Akajako ujya aikulusoosyamo ulusekelo ulo mu ndumbula syinu. 23 Kangi akabalilo ako bo kafikile, aamutikusumaga kokoosa. Nalooli nikubabwala, syosa isi mukusuma mu ngamu jangu, Taata ikubapaga. 24 Mpaka ulu,

mukasuma nakamo kwa Taata ukubombela ingamu jangu. Musumege kwa Kyala, umwene ikubapaga. Ku njila ijo mukwendelelaga ukuja na lasekelo fiijo mu ndumbula syinu.”

Jesu agatolile amaka amabiibi agaa pakiisu

²⁵ “Mbabulile syosa isyo ku njila jaa fifwanikisyo. Akabalilo kikwisa aka andikujobaga na nuumwe ku njila jaa fifwanikisyo, looli angubabulaga pabwelu isya Taata. ²⁶ Nkabalilo ako, aamukubombelaga ingamu jangu ukunsuma Taata. Ndikujoba ukuti une angubasumulaga kwa Taata. ²⁷ Umwene Taata abaganile umwe, paapo nuumwe muunganile une, kangi mwitiike ukuti naafumile kwa Taata. ²⁸ Naaliisile pakiisu apa ukufuma kwa Taata, looli ulu ngusookapo pakiisu apa, ngugomokelako kwa Taata.”

²⁹ Po abafundigwa baake balinkummbuula balinkuti, “Gwe Mmanyisi, ulu gwandile ukujoba na nuuswe kisita kubombela ififwanikisyo! ³⁰ Po ulu tasyageenie ukuti usimeenye syosa, kangi utikulonda umundu ukulaalusya syosyosa. Isyo syo isi sitapelile ukwitika ukuti gwafumile kwa Kyala.” ³¹ Jesu alinkubalaalusya alinkuti, “Bule, mwandile ukwitika ulu? ³² Akabalilo kasegeliile, kangi kali kifuki fiijo, apa mwesa aamukubalanila. Mwesa mukubuka kumyinu, nu kumdeka niimwene. Looli andikuja niimwene, paapo Taata ali pamopeene na niine. ³³ Mwe bakundwe, mbabulile isyo syosa ukuti mujege nu lutengaano mu ndumbula syinu, kunongwa jaa kuja nkatu mmyangu. Pakiisu apa

aamukukaba ingubilo inyingi, looli mwikasyege paapo une nkitolile ikiisu.”

17

Jesu ikwipuuta kwa Kyala

¹ Jesu bo amalile ukujoba syosa isyo, alinkukeeta kumwanya, alinkwipuuta alinkuti,

“Gwe Taata, akabalilo kangu kafikile. Ubanangisye abandu ubusisya bwangu ne Mwanaako, ukuti niine mbanangisye ubusisya bwako muno bujiliile. ² Namanga umbeele ubulagili ubwa kubalongosya abandu boosa, ukuti mbape abandu aba bikunyitika ubumi bwa bwila na bwila. ³ Ubumi bwa bwila na bwila bo ubu, abandu bakumanye ugwe, gwe Kyala gwa nalooli gwimwene, kangi baamanye une ne Jesu Kilisiti, ne gwalindumile kumyabo. ⁴ Une nnangiisye ubusisya bwako ku bandu boosa, ukwendela mu mbombo iji gwalindumile kukujibomba. ⁵ Gwe Taata, ngusuma unangisye ubusisya bwangu, ukuti abandu boosa babubone ubusisya ubu naali nabo bo tuli pamopeene, bo ukaali ukukipela ikiisu.”

Jesu ikubiipuutila abafundigwa baake

⁶ “Gwe Taata, ngusetwile muno ujiliile ugwe, ku bandu aba gwalimbeele pakiisu apa. Abeene baali baako, ugwe gwalimbeele. Kangi basibombile syosa isi gwabalagiile. ⁷ Po basyageenie ukuti utundu toosa utu gwalimbeele, tufumile kumyako, ⁸ paapo mbabulile syosa isi gwaliimbulile. Boope

basyambiliile, bameenye nalooli ukuti mfumile kumyako, kangi biitiike ukuti jo ugwe gwalindumile. ⁹ Ngubiipuutula abo paapo bandu baako. Ndikubiipuutula abandu boosa, looli ngubiipuutula beene abandu aba gwalimbeele. ¹⁰ Abandu boosa aba bo bangu une, na nungwe baako, kangi abandu boosa aba bo baako, na niine bangu. Ubasisya bwangu muno bujiliile, busetuliigwe ku bandu ukwendela mmyabo. ¹¹ Une ngwisa kumyako, po ndikujapo kangi pakiisu apa. Looli abeene bikwendelelaga ukujapa pakiisu apa. Gwe Taata, gwe Mwikemo, ngukusuma ubalindilile mu ngamu jaako iyi umbeele, ukuti bajege kandu kamokeene bo ulu une na nungwe tuli kandu kamokeene. ¹² Bo ndi pamopeene nabo naabalindililaga mu ngamu jaako iyi umbeele. Naabatiimaga kanunu ukuti ndingansobesya najamo ndi bala, looli mwene uja sibagiisye ukuti afwe, ukuti siboneke isi sisimbiigwe mwa Kalata uMwikemo.*

¹³ “Gwe Taata, ulu ndi mu njila ngwisa kumyako. Une ngubabuula syosa isyo abafundigwa bangu bo ngaali ndipo pakiisu apa, ukuti bajege nu lusekelo fiijo mu ndumbula syabo, bo ulu une ndi nu lusekelo. ¹⁴ Mbabuilile abafundigwa bangu inongwa isi umbeele. Looli abandu abaa pakiisu apa bababengile, paapo abeene bakaja baa pakiisu apa, bo ulu na niine ngaja gwa pakiisu apa.

¹⁵ “Gwe Taata, ndikukusuma ukuti

* **17:12** 17:12 Bala kalata gwa Isabuli 41:9.

ubasoosyepo pakiisu apa, looli ukuti ubapoke kwa Seetano, ujũ jo mbiibi. ¹⁶ Abeene bakaja baa pakiisu apa, bo ulu une ngaja gwa pakiisu apa. ¹⁷ Gwe Taata, ngukusuma ubapele ukaja biikemo, ku njila jaa bwanalooli bwako. Iisyu lyako bo bwanalooli. ¹⁸ Bo ulu gwalindumile une pakiisu, bubuubo na niine mbatumile abeene pakiisu. ¹⁹ Ngwibiika ukukubombela ugwe kunongwa jaabo, ukuti boope biibiike kumyako mbwanalooli.”

Jesu ikubiipuutila aba bikummwitika

²⁰ “Ndikubiipuutila beene itolo, looli ngubiipuutila boope boosa, aba aabikwisa kunyitika, kunongwa jaa isi abafundigwa bangu bikumanyisya. ²¹ Ngwipuuta ukuti abandũ boosa bajege kandũ kamokeene. Taata! Ngwipuuta bajege nkati mmyitu, bo ulu ugwe uli nkati mmyangu, niine ndi nkati mmyako. Ngwipuuta ukuti bajege kandũ kamokeene, ukuti biitike ukuti jo ugwe gwalindumile. ²² Ubasisya ubu gwalimbeele na niine mbapeele abafundigwa bangu, ukuti bajege kandũ kamokeene, bo ulu une na nungwe tũli kandũ kamokeene. ²³ Une ndi nkati mmyabo, nungwe uli nkati mmyangu. Ngusuma ukuti bajege kandũ kamokeene loosa, ukuti ku njila iji abandũ boosa abaa pakiisu bamanye ukuti jo ugwe gwalindumile, kangi bamanye ukuti ubaganile bo ulu guunganile une.

²⁴ “Gwe Taata, ngunyonywa ukuti aba umbeele bajege pamopeene na niine apa

ngujaga, ukuti babubone ubusisya bwangu ubu gwalimbeele, paapo gwaliinganile na bo ukaali ukukipela ikiisu. ²⁵ Gwe Taata, gwe gwa bwanalooli, abandū abaa pakiiisu apa bakakumanya. Looli une ngumeenye, kangī abafundigwa bangū bameenye ukuti jo ugwe gwalindumile. ²⁶ Une mbamanyiisye muno ujilile ugwe, kangī ngwendelelaga ukubomba bo ulo, ukuti bagananenge bo ulu guunganile une, kangī ukuti njege nkati mmyabo.”

18

Abalongosi baa Bajuuta bikankola Jesu

(Matai 26:47-56; Maalika 14:43-50; Luka 22:47-53)

¹ Jesu bo amalile ukwipuuta, alinkusookapo na bafundigwa baake, alinkubuka nkisooko Ketiloni, apa gwalipo ungunda ugwa misyunguti. Balinkwingila umo. ² Po Juuta ujū aabukaga kukundiila Jesu, aagumeenye ungunda ugo, paapo Jesu aaliisibiile ukubuka mula akabalilo kaa kingi pamopeene na bafundigwa baake. ³ Po alinkukilongosya ikibugutila kya basikali, pamopeene na babombeli bamo ukufuma ku bapuuti abalongosi na ku Bafalisai, balinkubuka mu ngunda gula, baakolile inyaale ni filwilo.

⁴ Jesu aasimeenye syosa isi syajaga pakubombigwa kumyake. Po alinkusookapo pakati pa bafundigwa baake, alinkubalaalusya abandū aba baaliisile alinkuti, “Bule, mukundonda jwani?” ⁵ Abeene balinkummwamula balinkuti, “Tukundonda Jesu ujū afumile mu Nasaleti.” Jesu

alinkubaamula alinkuti, “Jo une ujũ mukundonda.” Juuta ujũ aalindiliile Jesu aalyimile pamopeene nabo. ⁶ Po Jesu bo ababwulile ukuti, “Jo une ujũ mukundonda,” abasikali bala balinkugomoka kunyuma nu kugwa paasi. ⁷ Jesu alinkubalaalusya kangi alinkuti, “Bule, mukundonda jwani?” Abeene balinkummwamula balinkuti, “Tukundonda Jesu ujũ afumile mu Nasaleti.” ⁸ Jesu alinkubabwula alinkuti, “Mbabwulile ukuti jo une ujũ mukundonda. Linga mukundonda une, po namubaleke abandũ aba babwukege.” ⁹ Jesu aajobile bo ulo ukuti siboneke isi aajobile kubwandilo ukuti, “Naabatiimaga kanunu, ukuti ndingansobesya najũmo ndi bala aba gwalimbeele.”*

¹⁰ Simoni Peeteli aali nu lũbo, po alinkukwaba, alinkũsenga untũmwa gwa mpuuti unkulũmba, imbulukutu jaa ku kiiliilo. Untũmwa ujo ingamu jaake aali jo Maaliko. ¹¹ Looli Jesu alinkũndagila Peeteli alinkuti, “Peeteli, gomosya ulũbo lwako mu nyambi jaake. Bule, ukamanya ukuti ngulondigwa ukukubilwa bo muno Taata asibaatiike ukuti ngubilwe?”†

Bikubũka na Jesu kwa Anasi

(Matai 26:57-58; Maalika 14:53-54; Lũka 22:54)

* **18:9** 18:9 Bala kalata gwa Johani 17:12. † **18:11** 18:11 Bule, ukamanya ukuti ngulondigwa ukukubilwa bo muno Taata asibaatiike ukuti ngubilwe? NKigiliki bikuti Ndingiisa kanwela ikikombe iki Taata ambeelee ukuti nnwelemo?

¹² Po unkulumba gwa basikali, pamopeene ni kibugutila kyake, na babombeli baa balongosi baa Bajuuta, balinkunkola Jesu, balinkumpinya. ¹³ Po balinkuntwala taasi kwa Anasi, uju aali nko gwa Kajafa, uju aali jo mpuuti unkulumba nkabalilo ako. ¹⁴ Mmasiku agaa kunyuma, Kajafa jo uju aababwile abalongosi baa Bajuuta, ukuti kanunu umundu jumo abafwile abandw boosa.‡

Peeteli ikunikaana Jesu

(Matai 26:69-70; Maalika 14:66-68; Luka 22:55-57)

¹⁵ Simoni Peeteli nu mfundigwa ujungi jumo, bankongaga kunyuma. Umfundigwa jula, umpuuti unkulumba aalimmeenye, jo alinkwingila na Jesu ndupaso lwa nyumba jaa mpuuti unkulumba. ¹⁶ Looli Peeteli alinkwima panja pa kipata. Po umfundigwa ujungi jula, uju umpuuti unkulumba aalimmeenye, alinkusooka panja. Alinkujoba nu ndindwana jumo uju aali ndindilili pa kipata, alinkumwitikisya Peeteli ukwingila ndupaso. ¹⁷ Po undindwana undindilili jula, alinkunndaalusya Peeteli alinkuti, “Bule, na nungwe ukaja gwe jumo mbafundigwa baa mundu ujo?” Peeteli alinkumwamula alinkuti, “Himma, ngaja jo une.” ¹⁸ Kunongwa jaa kuti kwali ni mbepo, abatumba na babombeli bala baalyimile apa gwalipo umooto gwa nkala, bootaga umooto. Joope Peeteli aalyimile pamopeene nabo, ootaga umooto.

‡ **18:14** 18:14 Bala kalata gwa Johani 11:50.

*Ʋmpuuti ʌnkʌlʌmba ikʌnndaalʌʌsya Jesu
(Matai 26:59-66; Maalika 14:55-64; Lʌʌka
22:66-71)*

¹⁹ Po ʌmpuuti ʌnkʌlʌmba jʌla, ingamu jaake Anasi, alinkʌnndaalʌʌsya Jesu isya ba-fundigwa baake ni manyisyo syake. ²⁰ Jesu alinkʌmmwamula alinkʌti, “Akabalilo koosa naajobaga kʌ bandʌ boosa pabwelu, naamanyisya abandʌ mu sinagogi syinu na ndʌpaso lwa tempeli, muno aBajuuta bingi bikʌbungaana pamopeene. Mmanyiisye imanyisyo syangu syosa pabwelu. ²¹ Po fiki kʌnndaalʌʌsya ʌne? Po fiki ʌtikʌbalaalʌʌsya abandʌ aba bambilikisya bo ngʌmanyisya? Abeene basimeenye isi naajobaga nʌ kʌmanyisya.”

²² Jesu bo ajobile isyo, ʌmbombeli jʌmo ʌjʌ aalyimile kifuki nagwe, alinkʌnkoma ni ipi, alinkʌnndaalʌʌsya alinkʌti, “Bʌle, kʌmmwamula bo ʌlo ʌmpuuti ʌnkʌlʌmba?” ²³ Jesu alinkʌmmwamula alinkʌti, “Linga njobile kabiibi, joba ʌbʌbiibi bwangu. Looli linga njobile isya bwanalooli, po fiki kʌngoma?” ²⁴ Po Jesu bo akaali apinyiigwe, Anasi alinkʌlagila ʌkʌti bammwege nʌ kʌbʌʌka nagwe kʌ mpuuti ʌnkʌlʌmba, Kajafa.

*Peeteli ikʌnkaana Jesu kangʌ
(Matai 26:71-75; Maalika 14:69-72; Lʌʌka
22:58-62)*

²⁵ Po Peeteli bo akaali ikoota ʌmooto, abandʌ bamo balinkʌnndaalʌʌsya balinkʌti, “Bʌle, na nungwe ʌkaja gwe jʌmo mbafundigwa baa mundʌ jʌla?” Peeteli alinkʌwamula alinkʌti, “Himma, ngaja jo ʌne.” ²⁶ Looli jʌmo mbatʌmwa

abaa mpuuti unkulumba, ujũ aali nkamu gwa mundũ ujũ Peeteli aalinsengile imbulukutu, alinkunndaalũsya alinkuti, “Bũle, ukaja jo ugwe naakubwene bo uli pamopeene na Jesu mu ngũnda?”²⁷ Peeteli alinkũkaana kangĩ alinkuti, “Ngaja jo une.” Nakalinga ingongobe jilinkũkoolela.

Jesu bikuntwala kwa Pilati

(*Matai 27:1-2, 11-14; Maalika 15:1-5; Lũka 23:1-5*)

²⁸ Po nũlũbũnjũ fijo, abalongosi baa Bajuuta balinkũmmwega Jesu ukufuma kwa Kajafa. Balinkũbũka nagwe kũ kitangaalala kya ndongosi gwa Balooma. Looli abeene bakaalingiile nnyumba jaake ukuti balingiinyasya,§ baatilaga ukuti aabatikũlya ifindũ fya pa kyaka kya Pasa. ²⁹ Po undongosi gwa kiisũ ikya Jutai, ingamu jaake Pilati, alinkũsooka panja nũ kubũka apa baalipo, alinkũbalaalũsya alinkuti, “Bũle, umundũ ujũ abombile mbiibi silikũ isi mukũnsitaaka?”³⁰ Abeene balinkũmmwamula balinkuti, “Linga umundũ ujũ akaali ni mbiibi, tũkaabagiile ukwisa nagwe kũmyako.”³¹ Pilati alinkũbabũla alinkuti, “Po jũjũmwe namummwege mukandongege ukũkongana ni ndagilo syĩnu.” Looli abeene balinkũmmwamula balinkuti, “Tũkaja nũ bulagili ubwa kũndonga umundũ gwesa

§ **18:28** 18:28 Bakaalingiile nnyumba jaake ukuti balingiinyasya ukũkongana ni nyiho sya Bajuuta, linga unjuuta ingiile mu nyumba jaa mundũ ujũ akaja Njuuta aanyalaga, akaabagiile ukũlya ifindũ fya pa kyaka kya Pasa.

ukuti afwe.” ³² Isyo syabombiigwe bo ulo, ukuti isi Jesu aajobile siboneke, ukunangisya muno aikufwila.

Pilati ikunndaalusya Jesu

³³ Po Pilati alinkwingila kangi nnyumba, alinkulagila ukuti bantwale Jesu kumyake, alinkunndaalusya alinkuti, “Bule, ugwe uli Malafyale gwa Bajuuta?” ³⁴ Looli Jesu alinkummwamula alinkuti, “Bule, isi kundaalusya, sikufuma mu nyiinogono syako pamo abandu abangi bakubulile inongwa syangu?” ³⁵ Pilati alinkummwamula alinkuti, “Bule, une ndi Njuuta? Moomuumo, abandu abaa nkikolo kyako pamopeene na bapuuti abalongosi bo aba bakutwele kumyangu ukuti ngulonge. Bule, ubombile ifiki?” ³⁶ Jesu alinkwamula alinkuti, “Ubunyafyale bwangu bukaja bwa pakiisu apa. Linga bwali bwa pakiisu apa, po abafundigwa bantu baabagiile ukundwila ukuti ndingakoligwa na Bajuuta. Looli ubunyafyale bwangu bukaja bwa pakiisu apa.” ³⁷ Po Pilati alinkunndaalusya alinkuti, “Bule, po sya nalooli ukuti ugwe uli malafyale?” Jesu alinkwamula alinkuti, “Jo ugwe ujobile ukuti une ndi malafyale. Une naapaapiigwe pakiisu apa, kangi naaliisile, ukuti mbamanyisye abandu ubwanalooli. Umundu gwesa uju ikubukonga ubwanalooli, ikugapilika amasyu gangu.” ³⁸ Pilati alinkunndaalusya alinkuti, “Ubwanalooli fyo fiki?”

Pilati bo aajobile isyo, alinkusooka panja, alinkubabwila abalongosi baa Bajuuta alinkuti,

“Une ngajaaga inongwa najimo ku mundu uju. ³⁹ Looli muli nu lwiho ulwa kuusuma ukubaabulila umpinyigwa jumo pakabalilo akaa pa kyaka kya Pasa. Bule, mukundonda mbaabulile uMalafyale gwa Bajuuta?” ⁴⁰ Looli aband u boosa balinkujwega balinkuti, “Himma! Ulingatwabulila umundu ujo, looli utwabulile Balaba!” Balaba aapinyigwe mu nnyololo kunongwa jaa kubupinga ubulongosi bwa Balooma.

19

Jesu ikulongigwa ukugogigwa

(Matai 27:15-31; Maalika 15:6-20; Luka 23:13-25)

¹ Po Pilati alinkummwega Jesu nnyumba, alinkubalagila abasikali baake ukuti bankome Jesu ni fingoti. ² Abasikali balinkuluka ingiga ijaa miifwa, balinkumfwika muntu. Kangi balinkumfwika unselekesye umfubiifu ubutiitu, ugwa malafyale. ³ Balinkubuuka kumyake, balinkumponia balinkuti, “Ugonile, gwe Malafyale gwa Bajuuta!” Balinkunkoma na mapi.

⁴ Pilati alinkusooka panja kangi, alinkukibuula ikilundilo ikya bandu bala alinkuti, “Namupilikisye, nuntwele panja kumyinu umundu uju, ukuti mumanye ukuti ngajaaga inongwa najimo mmyake.” ⁵ Po balinkunsoosya Jesu panja bo afwele ingiga ijaa miifwa nu nselekesye umfubiifu ubutiitu. Po Pilati alinkujoba pabwelu alinkuti, “Keeta, umundu umwene jo ujo!” ⁶ Abapuuti abalongosi

na babombeli baabo bo bammbwene Jesu, balinkujwega balinkuti, “Nkomelele pa kikohekano, nkomelele pa kikohekano!” Po Pilati alinkubabwala alinkuti, “Namummwege jujumwe mukankomelele pa kikohekano, namanga une ngajaaga inongwa najimo mmyake.” ⁷ ABajuuta balinkummwamula balinkuti, “Uswe tuli nu lalagilo. Ukukongana nu lalagilo ulo, ikulondigwa ukugogigwa, paapo ikwijoba ukuti Mwana gwa Kyala.”

⁸ Pilati bo apiliike amasyu ago, alinkukindilila ukutiila fiijo. ⁹ Po alinkwingila kangi nnyumba jaake, alinkunndaalusya Jesu alinkuti, “Gwe mundu ugwe, ufumile kugu?” Looli Jesu akaalimmwamwile nalimo. ¹⁰ Po Pilati alinkunndaalusya alinkuti, “Fiki utikunyaamula? Bule, ukamanya ukuti ndi nu bulagili ubwa kukwabala, kangi nu bwa kukukomelele pa kikohekano?” ¹¹ Jesu alinkummwamula Pilati alinkuti, “Ngali ukaja nu bulagili nabumo linga ukaapeeliigwe na Kyala. Looli umundu uju aambiikile mmaboko gaako, ali nu butulanongwa ubunywamu fiijo ukukinda ubutulanongwa bwako.” ¹² Po Pilati bo apiliike isyo, alinkugela ukulonda injila ijaa kummwabala Jesu, looli abajuuta balinkukindilila ukujwega balinkuti, “Linga gummwabwile umundu ujo, po ukaja mmanyaani gwa malafyale gwa Balooma. Umundu gwesa uju ikwipela ukaja malafyale, ikumpinga umalafyale gwa Balooma.” ¹³ Pilati bo apiliike amasyu ago, alinkuntwala Jesu panja, alinkwakutugala pa kikota kya bulongi, ubujo

ubw baatigi, Lwalo lwa Mabwe (ingamu iyi mu njobelo ijaa Bajuuta, bikuti Gabata).

¹⁴ Kaali kabalilo aka iisuba lyali pantu, pi isiku lya kwitendekesya kunongwa jaa kyaka kya Pasa. Pilati alinkukibwula ikilundilo ikya bandu alinkuti, “Keeta, umalafyale gwinu jo uwu!”

¹⁵ Abeene balinkujwega balinkuti, “Nngoge, nngoge! Nkomelele pa kikohekano!” Pilati alinkubalaalusya alinkuti, “Bule, mukulonda nankomelele pa kikohekano umalafyale gwinu?”

Abapuuti abalongosi balinkummwamula balinkuti, “Uwe tukaja nagwe umalafyale ujungi, looli mwene umalafyale gwa Balooma!”

¹⁶ Po kummaliikisyo Pilati alinkummbiika Jesu mmaboko gaabo ukuti bankomelele pa kikohekano.

Jesu ikukomeleligwa pa kikohekano

(Matai 27:32-44; Maalika 15:21-32; Luka 23:26-43)

Po abasikali balinkummwega Jesu nu kubwuka nagwe. ¹⁷ Alinkupimba ikikohekano kyake, alinkusookamo nkaaja, alinkubwuka pabwo ubw mu njobelo jaabo bikuti Goligota, kokuti uLupaja lwa Ntu. ¹⁸ Bo bafikile pala, balinkunkomelela Jesu pa kikohekano. Pabwo bulabwula baalipo abandw bamo babili aba baabakomeliile pa fikohekano pamopeene nagwe, jumo kukibafu ikiililo, nu jungi kukibafu ikiimama.

¹⁹ Pilati alinkulagila ukuti gasimbigwe amasyu nu kugabiika pa kikohekano kya Jesu, aga gikuti,

*Uju jo Jesu ugwa mu Nasaleti
uMalafyale gwa Bajuuta*

20 Ubusimbe ubo bwasiimbigwe mu njobelo ijaa Bajuuta, aBalooma na Bagiliki. ABajuuta bingi baabalaga ubusimbe ubo, paapo pabujo ubo apa baalinkomeliile pa kikohekano, paali kifuki na mu Jelusalemu. 21 Po abapuuti abalongosi baalimmbuulile Pilati ukuti, "Ulingasimbaga ukuti, 'Uju jo Malafyale gwa Bajuuta,' looli usimbe ukuti, 'Umundu uju aajobile ukuti umwene jo Malafyale gwa Bajuuta.'"

22 Pilati alinkubaamula alinkuti, "Himma, ubusimbe busyale bubuubo bo muno naalagile."

23 Abasikali bo bankomeliile Jesu pa kikohekano, balinkwega imyenda gyake, balinkujaba ifijabo fina. Kukuuti nsikali alinkwega ikijabo kyake. Kangi balinkwega unselekesye gwake. Unselekesye ugu, gwalukiigwe ulupande lumolwene itolo ulwa mwenda, gukaali nu busone nabumo. 24 Po balinkujobesania balinkuti, "Tulinganyaafulania unselekesye ugu, looli tubombe ubulagusi ukuti gujege gwani." Isyo syabombiigwe ukuti siboneke isi sisimbiigwe mwa Kalata uMwikemo ukuti, "Baajabeene imyenda gyangu, nu kubomba ubulagusi ubwa nselekesye gwangu."* Syo isi baabombile abasikali.

25 Po baalipo abakiikulu bamo bana aba baalyimile kifuki ni kikohekano kya Jesu. Abakiikulu abo aalipo unna gwa Jesu, unna unnanandi gwa Jesu, Malija unkasi gwa Kilyopa, na Malija ugwa ku Magatala. 26 Jesu

* 19:24 19:24 Bala kalata gwa Isabuli 22:18.

bo ammbwene unna, kangi nu mfundigwa uju aalinnanile fiyo imile kifuki nu nna, alinkuti, “Gwe juuba, nkeete uju. Mbiike ukaja mwanaako.” ²⁷ Kangi alinkummbuula umfundigwa jula alinkuti, “Nkeete uju. Mbiike ukaja jo nyoko.” Po ukufuma akabalilo kalakala umfundigwa jula alinkubuka nu nna gwa Jesu, alinkwakutugala nagwe kukaaja kaake.

Ukufwa kwa Jesu

(*Matai 27:45-56; Maalika 15:33-41; Luka 23:44-49*)

²⁸ Po Jesu alinkusyagania ukuti amalile ukujibomba imbombo jaake. Po alinkujoba alinkuti, “Nuumiilwe amiisi.” Ulo syaboniike isi sisimbiigwe mwa Kalata umWikemo.† ²⁹ Pabujo bula kyalipo ikyombo iki baaliiswisyemo ifinga ingali iji jilulile. Po balinkwega isipanji, balinkujubika mu finga ijo, balinkufyika ku lutete, balinkuntwalila Jesu ku ndomo. ³⁰ Jesu bo onjile ifinga ijo, alinkujoba alinkuti, “Imbombo jangu jimaliike!” Po untu galinkugoboka, alinkufwa.

Abasikali bikundasa Jesu ni ngwego

³¹ Lyali isiku ilya kwitendekesya,‡ kangi iSabati jila lyali isiku inywamu ukugakinda agangi.§ Kunongwa jaa kuti abalongosi baa Bajuuta bakaalondaga umfimba gusyale pa kikohekano

† **19:28** 19:28 Bala kalata gwa Isabali 69:21. ‡ **19:31** 19:31 Iisiku ilya kwitendekesya lyali isiku lya Nkihaano, iSabati jandaga Nkihaano namajolo. § **19:31** 19:31 iSabati jila lyali isiku inywamu ukugakinda agangi paapo jaali pa masiku gaa kyaka kya Pasa.

pi isiku ilya pa Sabati, po balinkubũuka kwa Pilati, balinkũnsũma ukuti abasikali babũuke bakabakonyole amalundi* abandu aba baabakomeliile, nu kũsoosyapo imifimba gyabo pa fikohekano. ³² Po balinkubũuka, balinkũnkonyola amalundi ugwa kwanda nu gwa bũbili aba baabakomeliile pamopeene na Jesu. ³³ Looli bo bikubũuka kwa Jesu, balinkwaga afwile, po bakaalinkonywile amalundi. ³⁴ Leelo un sikali jũmo alinkũndasa Jesu ni ngwego pa lũbafu. Po iilopa na miisi filinkũsooka. ³⁵ Inongwa isi sisimbiigwe nu mundu ujũ aasikeetaga isi syabombigwaga. Isi ikũsijoba sya nalooli, kangi joope ameenye ukuti isi ikũjoba sya nalooli. Po ulo na nuumwe mwitikege. ³⁶ Isyo syabombiigwe ukuti siboneke isi sisimbiigwe mwa Kalata uMwikemo ukuti, "Ikifupa kyake nakimo iki aakikũkonyoka."†
³⁷ Kangi Kalata uMwikemo ikuti, "Bikwisa kũnkeetaga ujũ baalĩndasile."‡

Bikũnsyila Jesu

(Matai 27:57-61; Maalika 15:42-47; Lũka 23:50-56)

³⁸ Isyo bo sikindile, alinkwisa umundu jũmo ingamu jaake Joosefu ugwa mu Alimatai. Umundu ujũ aali mfundigwa gwa Jesu, looli kũbũtiitũ itolo, paapo aabatiilaga abalongosi baa Bajuuta. Po umundu jula alinkubũuka kwa Pilati, alinkũnsũma ukuti agwege umfimba

* **19:31** 19:31 Babũuke bakabakonyole amalundi Baabombile bo ulo ukuti bafwe nakalinga. † **19:36** 19:36 Bala kalata gwa Isabũli 34:20. ‡ **19:37** 19:37 Bala kalata gwa Sakalija 12:10.

gwa Jesu akasyile. Pilati alinkummwitikisya. Po Joosefu alinkubũuka, alinkugũsoosyapo umfimba.

³⁹ Po Nikotemu, ujũ akabalilo kamo aabũukile kwa Jesu pakilo, § alinkwisa na mafuta agaa lũuma ulununu, gaali kilo amalongo matatũ. ⁴⁰ Po abandũ babili bala balinkwega umfimba gwa Jesu, balinkuguniembetelela umwenda umwelu, balinkugupaka amafuta gala agaa lũuma ulununu ukukongana nu lwiho ulwa Bajuuta ulwa kusyila abandũ. ⁴¹ Pabũjo apa baalinkomeliile Jesu gwalipo ungũnda. Mu ngũnda mula lyalimo iipũmba iipya ili bakaalinsyililemo umundũ najũmo.* ⁴² Iisiku ilyo, lyali isiku ilya Bajuuta ukwitendekesya pa Sabati. Kanongwa ijo balinkũnsyila Jesu mwi ipũmba lila, paapo lyali kifuki.

20

Jesu asyũkile mbũfwe

(Matai 28:1-8; Maalika 16:1-8; Lũuka 24:1-12)

¹ Nulubũnjũ fiijo bo bũkaali ukũkya, pi isiku ilya pa ndũngũ,* Malija ugwa kũ Magatala alinkubũuka kwi ipũmba lya Jesu. Alinkwaga iliibwe lila libungulusiigwe ukufuma pa kifigo ikya ipũmba. ² Po alinkubopa pala, alinkubũuka kwa Peeteli na kũ mfundigwa jũla, ujũ Jesu

§ **19:39** 19:39 Bala kalata gwa Johani 3:1-2. * **19:41** 19:41 Ulwiho ulwa Bajuuta ulwa kusyila abandũ, baababiikaga abafwe mu mbako nu kũbiikapo iibwe pa kifigo. Iipũmba lya Jesu lyali mu mbako. * **20:1** 20:1 Iisiku ilya pa ndũngũ Bala kũ Isyakulingaania.

aalinnganile fiijo. Alinkubabuula alinkuti, “Abandu bamo bagusoosiisyemo umfimba gwa Ntwa gwitu mwi ipumba, kangi tukakumanya kuno bagubiikile!” ³ Peeteli nu mfundigwa ujungi jula, balinkusookapo, balinkubuuka kwi ipumba. ⁴ Bobabiili baabopaga bo bikubuuka, looli umfundigwa jula aabopile ukunkinda Peeteli, nu kuntalilapo ukufika pi ipumba. ⁵ Alinkwinama, alinkulingulila mwi ipumba, alinkugubona umwenda ugu baalinsyiliile Jesu, looli akaalingiile nkati.

⁶ Po Simoni Peeteli alinkunkonga, alinkufika pala, alinkwingila mwi ipumba nu kugwaga umwenda ugu baalinsyiliile Jesu. ⁷ Kangi alinkukyaga ni kitambala iki baalimpinyile Jesu kuntu. Kikaali pamopeene ni myenda igingi, looli kyapindiigwe pasima, pambali. ⁸ Po umfundigwa ujungi jula, uju aatalilepo ukufika pala, joope alinkwingila mwi ipumba. Alinkukeeta, alinkwitika, ⁹ na paapo baakaali ukusyagania isya mwa Kalata umWikemo isi sikuti, Jesu mpaka asyuke ukufuma mbafwe. ¹⁰ Po abafundigwa bala balinkubuuka kumyabo.

*Jesu ikunsetukila Malija ugwa ku Magatala
(Matai 28:9-10; Maalika 16:9-11)*

¹¹ Looli Malija ugwa ku Magatala alinkusyala nu kwima panja pi ipumba, aalilaga. Bo ali pakulila, alinkwinama nu kulingulila mwi ipumba, ¹² alinkubabona abandumi babili aba baafwele imyenda imyelu. Baatugeele apa kubwandilo paali nu mfimba gwa Jesu. Ugwandumi jumo aatugeele kuntu, ujungi

aatuugeele ku malundi. ¹³ Abandumi bala balinkunndaalusya balinkuti, “Gwe juuba, fiki kulila?” Joope alinkubaamula alinkuti, “Abandu bamo bagusoosiisyepo umfimba gwa Ntwa gwangu, kangi ngamanya na kuno bagubiiikile!”

¹⁴ Malija bo ajobile amasyu ago, alinkusanuka, alinkummbona umundu jumo iimile palapala. Ngimba umundu jula aali jo Jesu, looli Malija akaalimmeenye.

¹⁵ Jesu alinkunndaalusya alinkuti, “Gwe juuba, fiki kulila? Bule, kundonda jwani?” Malija iinogonaga ukuti umundu jula aali mbombi ugwa mu ngunda, po alinkummwamula alinkuti, “Gwe taata, linga jo ugwe ugusoosiisyepo umfimba gwake, mbuula kuno ugubiiikile, niine ngubuuka kukugwega.”

¹⁶ Jesu alinkunkoolela ingamu jaake alinkuti, “Gwe Malija!” Po Malija alinkusanuka, alinkummbona Jesu, alinkujoba mu njobelo jaake alinkuti, “Laboni!” Ingamu iji kokuti Mmanyisi.

¹⁷ Jesu alinkummbuula alinkuti, “Leka ulingangolaga. Ngaali ukubuuka kumwanya kwa Taata. Po buuka ukababuule abakamu bangu,† ukuti ngubuuka kumwanya kwa Taata, ujū jo Gwiseemwe, kwa Kyala gwangu ujū jo Kyala gwinu.” ¹⁸ Po Malija ugwa ku Magatala alinkubuuka ku bafundigwa baa Jesu, alinkubabuula inongwa isi, alinkuti, “Keeta, une nummbwene uNtwa!” Po alinkubalingaania syosa isi Jesu aalinndagiile.

Jesu ikubasetukila abafundigwa baake

(Matai 28:16-20; Maalika 16:14-18; Luuka

† **20:17** 20:17 Abakamu bangu Kokuti Abafundigwa bangu.

26 Undungu gumo bo gukindile, abafundigwa baa Jesu balinkubungaana pamopeene kangi nnyumba. Iiisiku iyo joope Tomasi aalipo pamopeene nabo. Inyiigi baaliigeele, nakalinga, Jesu alinkuboneka pabwelu, alinkwima pakati pamyabo, alinkubaponia alinkuti, “Mugonile. Utengaano lujege na nuumwe!” 27 Po Jesu alinkummbuula Tomasi alinkuti, “Gwe Tomasi, isaga upalamaasye nu loobe lwako mmaboko gangu. Kangi upalamaasye na maboko gaako pa lubafu lwangu. Ulingendelelaga ukusita kwitika, looli gwitike.” 28 Tomasi alinkummwamula alinkuti, “Ugwe uli Ntwa gwangu! Kangi gwe Kyala gwangu!” 29 Jesu alinkummwamula alinkuti, “Gwitiike paapo uumbwene. Basaji-igwe aba baanyiitiike na paapo bakaambona.”

Inyango jaa kalata ujū

30 Jesu aabombile ifiika fii fingi ifingi, ifi abafundigwa baake baafibwene. Ifiika ifyo fikasimbigwa mwa kalata ujū. 31 Looli ifiika ifi filimo mwa kalata ujū, fisimbiigwe ukuti mwitike ukuti Jesu jo Meesija, Mwana gwa Kyala, nu kuti ku njila jaa kummwitika, mukabe ubuumi bwa bwila na bwila mu ngamu jaake.

21

Jesu ikubasetukila abafundigwa baake mu Galilai

1 Akabalilo bo kakindilepo panandi, Jesu alinkubasetukila kangi abafundigwa baake kumbali kwa sumbi Galilai. 2 Baalipo Simoni Peeteli, Tomasi ujū ingamu ijingi jo Mbase,

Natanaeli ujũ aafumile mu Kana mu Galilai, abaana babili abaa Sebetai,* na bafundigwa abangi babili. ³ Simoni Peeteli alinkubabuula abanine alinkuti, “Ngubũuka ku nyanja kukuloba iiswi.” Abeene balinkummwamula balinkuti, “Na nuuswe tukubũuka pamopeene na nungwe.” Po balinkubũuka, balinkwipaka mwi ibooti, baalobile ikilo kyosa, leelo bakaakolilepo iiswi najimo. ⁴ Kubũkye, Jesu alinkwima kumbali kwa sumbi, leelo abafundigwa baake bakaameenye ukuti jo Jesu. ⁵ Po Jesu alinkubakoolela alinkuti, “Mwe bamanyaani bangu, bũle, mukolilepo iiswi simo?” Abeene balinkummwamula balinkuti, “Himma.” ⁶ Jesu alinkubabuula alinkuti, “Namusope ulwelo kukibafu kya ku kiililo ikya ibooti, mukukola iiswi.” Po balinkusopa ulwelo mwa sumbi, leelo baatoliigwe ukulukwaba paapo baakolile iiswi inyingi fiijo. ⁷ Po umfundigwa jula ujũ Jesu aalinnganile fiijo, alinkummbuula Peeteli alinkuti, “Jo Ntwa!” Simoni Peeteli bo apiliike ukuti jo Ntwa, alinkufwala umwenda gwake ugu aafuulile bo andile ukuloba, alinkwitaaga mwa sumbi. ⁸ Abafundigwa abangi bala balinkubũuka kumbali kwa sumbi ni ibooti, paapo bakaali patali, looli baali imitambo imia jimo bũno. Balinkulukwaba ulwelo ulu lwaliiswile iiswi.

⁹ Bo bafikile kumbali kwa sumbi, baagwag-ile umooto. Pa mooto gula syalipo iiswi ni

* **21:2** 21:2 Abaana babili abaa Sebetai Ingamu syabo baali bo baa Jaakobo na Johani. Bala kalata gwa Matai 10:2.

kisyesye. ¹⁰ Jesu alinkubabuula abafundigwa baake alinkuti, "Isaga, namutwale apa iiswi simo isi mulobile." ¹¹ Po Peeteli alinkwingila mwi ibooti, alinkulukwabila kumbali ulwelo lula ulu lwaliiswile iiswi. Ndwelo lula syalimo iiswi inywamu 153. Na paapo syalimo iiswi inyingi fiijo, poope ulwelo lukaanyaafwike.

¹² Jesu alinkubabuula abafundigwa baake alinkuti, "Isaga mulyemo ifindu." Akaalipo umfundigwa ujũ aagelilepo ukunndaalusya ukuti, "Ugwe gwe gwani?" Paapo baameenye ukuti jo Ntwa. ¹³ Po Jesu alinkwisa, alinkwega ikisyesye, alinkubapapo abafundigwa baake. Kangi alinkwega syope iiswi, alinkubomba bo lululo. ¹⁴ Ulo lwali lwa katatu Jesu ukubasetukila abafundigwa baake, bo asyukile ukufuma mbafwe.

Jesu ikujoba na Peeteli

¹⁵ Bo baliile, Jesu alinkunndaalusya Peeteli alinkuti, "Simoni gwe mwana gwa Johani, bule, uunganile fiijo ukubakinda muno baanganile abanino aba?" Peeteli alinkummwamula alinkuti, "Moomuumo gwe Ntwa, umeenye ukuti nguganile." Jesu alinkummbuula alinkuti, "Utiimege utung'oosi twangu."

¹⁶ Jesu alinkunndaalusya Peeteli ulwa bubili alinkuti, "Simoni gwe mwana gwa Johani, bule uunganile?" Peeteli alinkummwamula alinkuti, "Moomuumo gwe Ntwa, umeenye ukuti nguganile." Jesu alinkummbuula alinkuti, "Utiimege ing'oosi syangu."

17 Alinkunndaalusya ulwa butatu alinkuti, “Simoni gwe mwana gwa Johani, bule unganile?” Po Peeteli alinkusulumania paapo aalinndaalusiisye ulwa butatu ukuti, “Bule, unganile?” Alinkummwamula alinkuti, “Gwe Ntwa, usimeenye syosa. Umeenye ukuti nguganile.” Jesu alinkummbuula alinkuti, “Utiimege ing’oosi syangu. 18 Nalooli nikukubuula ugwe bo uli ndumyana, gwaliisibiile ukufwala imyenda gyako jujugwe, nu kubuka koosa kuno gwalondaga. Looli bo ukangeele, kugolosyaga amaboko gaako, umundu ujungi ikukufwalisyaga imyenda gyako, nu kubuka na nungwe kuno ukiigana ukubuka.” 19 Jesu aajobile bo ulo ukunangisya injila iyi Peeteli ikwisa kufwila nu kuntuufya Kyala. Po Jesu alinkummbuula Peeteli alinkuti, “Ungongege.”

20 Po Peeteli alinkusanuka, alinkummbona umfundigwa uju Jesu aalinnganile fiyo, aabakongaga. Umfundigwa ujo jo jula aalimmwegamiile Jesu bo bikulya ifindu, nu kundaalusya ukuti, “Gwe Ntwa, jo jwani aikukuliila?” 21 Po Peeteli bo ammbwene umfundigwa jula, alinkunndaalusya Jesu alinkuti, “Gwe Ntwa, bule, fiki aafikuboneka ku mfundigwa ujo?” 22 Jesu alinkummwamula alinkuti, “Linga ngulonda ukuti aje mumi mpaka akabalilo aka angugomoka, fiki isyo sikukutaamya? Ugwe ungongege.” 23 Kunongwa ijo, abafundigwa bingi biinogonaga ukuti umfundigwa ujo atisakufwamo siku. Looli Jesu akammbuulaga umfundigwa ujo ukuti

atiisakufwamo siku, looli aatile, “Linga ngulonda ukuti aje muumi mpaka akabalilo aka angugomoka, fiki isyo sikukutaamya?”

²⁴ Umfundigwa ujo jo uju ikusisimikisya isi nu kususimba. Nuuswe tumeenye ukuti isi ikujoba sya nalooli.

Jesu aabombile isingi inyingi

²⁵ Silipo isingi inyingi isi Jesu aabombaga. Linga syosa isyo syasimbiigwe, ngwaga pakiisu poosa pakaafwanaga ukubikamo baakalata aba baasimbigwaga.

Ulwikano Ulupya
Nyakyusa-Ngonde: Ulwikano Ulupya (New
Testament+)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Nyakyusa-Ngonde)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14ff4521-53e4-562c-aacb-6f4faf55a6c8